

SAYILARLA İĞDIR

İl Yüzölçümü km²	3.588
Toplam Nüfusu	168.634
Kentsel Nüfus Oranı-2000 Yılı	(% 52)
Yıllık Nüfus Artış Hızı-Binde	17.76
İlçe Sayısı	3
Belediye Sayısı	8
Köy Sayısı	159
Öğrenci Sayısı	46.690
Okul Sayısı	180
Derslik Sayısı	1.126
Öğretmen Sayısı	1.866
Genel Okuryazarlık Oranı (%)	75
Müze Sayısı	1
Sinema Sayısı	-
Tiyatro Sayısı	-
Kütüphane Sayısı	5
Taşınmaz Kültür Eseri	12
Spor Kulübü Sayısı	20
Lisanslı Sporcu Sayısı	3101
Yataklı Tedavi Kurumu Sayısı	3
Hastane Yatak Kapasitesi	280
Sağlık Ocağı Sayısı	19
Pratisyen Doktor Sayısı-Sağlık Bakanlığı	53
Uzman Doktor Sayısı-Sağlık Bakanlığı	32
Diş Doktoru Sayısı-Sağlık Bakanlığı	14
Köy Yolu Ağı Uzunluğu (Km.)	921
Köy Yolları Asfalt Yol Uzunluğu	165
İçme Suyu Şebekeli Köy Sayısı (Yeterli/Yetersiz)	109/13
Kanalizasyonu Olan Köy Sayısı	6
Yeşil Kartlı Sayısı	60.195
Devlet Yolları Uzunluğu (Km.)	203
İl Yolları Uzunluğu	4
Tarım Arazileri (Hektar)	118.525
Ormanlık ve Fundalık Alan (Hektar)	2.233
Çayır ve Mera Alanı (Hektar)	146.571
Sulamaya Elverişli Tarım Alanı (Hektar)	105.525
Büyükbaş Hayvan Sayısı	76.791
Küçükbaş Hayvan Sayısı	544.075
Arı Kovanı Sayısı	6.624
Yıllık Et Üretimi (Ton)	5.850
Yıllık Süt Üretimi (Ton)	44.750
Yıllık Bal Üretimi (Ton)	115
Toplam İş Yerleri Sayısı (Genel Sanayi İşyeri Sayımı)	202
Toplam İstihdam (Genel Sanayi İşyeri Sayımı)	687
OSB'de Üretim Yapan Tesis Sayısı	-
OSM'de İnşaatı Devam Eden Sanayi Sayısı	-
Küçük Sanayi Sitesi Sayısı	1
Küçük Sanayi Sitesi İşyeri Sayısı	317
Ticaret ve Sanayi Odası Kayıtlı Ticari Şirket Sayısı	684
İhracat-2004	
Sanayi Kesimi İstihdam Oranı	2
Tarım Kesimi İstihdam Oranı	68
Hizmet Kesimi İstihdam Oranı	26
İşsizlik Oranı	9
Kayıtlı İşsiz Sayısı	1.553
Kişi Başına Gelir-2001-Dolar	855
Toplam Banka Mevduatı (1000 YTL-Dolar)	335
DPT İller Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması	69.

DURUM ANALİZİ

MEVCUT DURUM

1. İNSAN KAYNAKLARI VE İSTİHDAM

İğdir'da çalışma çağındaki nüfus olarak kabul edilen 12 ve daha yukarı yaştaki nüfus toplamı 64.192'dir. Bu rakam 168.634 olan İl nüfusunun % 38'ini oluşturmaktadır.

İstihdam edilen nüfusun, işgücü nüfusu içindeki oranı erkek nüfus için % 88, kadın nüfus için % 95'tir. İstihdamdaki erkek nüfusun % 39'u hizmet sektöründe çalışmaktadır. Bu oran il merkezinde % 74, ilçe merkezlerinde % 68 ile köylerden daha yüksek orana sahiptir. İl genelinde tarım sektöründe istihdam edilen erkek nüfusun oranı % 51 iken, köyde bu oran % 76'ya yükselmektedir.

İstihdam edilen kadın nüfusun ekonomik faaliyete göre dağılımı erkek nüfustan farklı bir yapı göstermektedir. İstihdamdaki kadın nüfusun % 93'ü tarım sektöründedir. Köylerde istihdam edilen kadın nüfusun hemen hemen tamamı tarımda çalışırken, şehirde istihdam edilen kadın nüfusun çoğunluğu hizmet sektöründe çalışmaktadır. İstihdam edilen nüfusun % 50'si ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Bu oran erkek nüfus için % 23 iken, kadın nüfus için %87'dir. Erkek nüfusun % 40'ı, kadın nüfusun % 7'si ücretli olarak çalışmaktadır.

Toplam istihdamda sektörlerin oranlarına bakıldığında; Tarım %68, Sanayi % 2, İnşaat: % 4 ve Hizmetler % 26'dır.

İĞDIR'DA İSTİHDAM EDİLEN NÜFUSUN YAŞ GRUBU VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

(12 ve daha yukarı yaştaki nüfus)

Cinsiyet	Yaş Grupları				
	12-19	20-49	50-64	65+	Bilinmeyenler
Toplam	10.934	43.190	7.168	2.884	19
Erkek	5.316	27.182	3.972	1.472	14
Kadın	5.618	16.008	3.193	1.412	5

Kaynak:DİE

İĞDIR'DA İSTİHDAM EDİLEN NÜFUSUN EKONOMİK FAALİYET VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

(12 ve daha yukarı yaştaki nüfus)

Ekonomik Faaliyetler	Cinsiyet		
	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	64.192	37.956	26.236
Tarım	43.889	19.505	24.384
Sanayi	1.278	1.155	123
İnşaat	2.190	2.181	9
Hizmetler	16.774	15.058	1.716
Tanımlanamayan	61	57	4

Kaynak:DİE

İSTİHDAM EDİLEN NÜFUSUN EKONOMİK FAALİYET VE CİNSİYETE GÖRE ORANI

(12 ve daha yukarı yaştaki nüfus)

Toplam İstihdam		Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmet	Tanımlanmamış Faaliyetler
ERKEK	37.956	51.4	3.3	5.7	5.7	5.7
KADIN	26.236	92.9	0.5	0.0	0.0	0.0
TOPLAM	64.192					

İŞTEKİ DURUMUNA GÖRE İSTİHDAM EDİLEN NÜFUS

(12 ve daha yukarı yaştaki nüfus)

Toplam İstihdam		Oran (%)			
		Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli	İşveren	Kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi
TOPLAM	64.192	26.4	1.3	22.7	49.6
ERKEK	37.956	39.7	1.7	35.1	23.5
KADIN	26.236	7.3	0.7	4.8	87.3

İşsizlik

2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre Iğdır'daki işsiz sayısı 6.298'dir. Bu nüfusun 5.044'ü erkek, 1.254'ü kadındır. İşsizlerin 4.538'i İl Merkezinde, 1.528'i İlçe Merkezlerinde ve 232'si belde ve köylerde dir.

İŞSİZLERİN YERLEŞİM YERLERİNE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

(12 ve daha yukarı yaştaki nüfus)

	Toplam	İŞSİZ	
		Erkek	Kadın
İl Toplamı	6.298	5.044	1.254
İl Merkezi	4.538	3.592	946
İlçe Merkezleri Toplamı	1.528	1.298	230
Aralık İlçesi	539	459	80
Karakoyunlu İlçesi	532	468	64
Tuzluca İlçesi	457	371	86
Belde ve Köyler Toplamı	232	154	78

12 ve daha yukarı yaşta olup, işgücünde olmayan nüfus 45.101'dir. Bunlardan; 3.102'si iş arayıp son üç ayda iş arama kanalı kullanmayanlar, 16.906'sı öğrenci, 19.842'si ev kadını, 2.596'sı emekli, 2.063'ü irad sahibi ve 592'si diğer grupta yer almaktadır.

İŞGÜCÜNDE OLMAYAN NÜFUSUN YERLEŞİM YERLERİNE VE GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

(12 ve daha yukarı yaştaki nüfus)

Yerleşim	Toplam	İş Arayıp Son Üç Ayda İş Arama Kanalı Kullanmayanlar	Öğrenci	Ev Kadını	Emekli	İrad Sahibi	Diğer
İl Toplamı	45.101	3.102	16.906	19.842	2.596	2.063	592
İl Merkezi	26.495	1.949	6.946	14.351	1.903	983	363
İlçe Merkezleri Toplamı	9.339	942	2.428	4.635	495	667	172
Aralık İlçesi	3.327	302	813	1.693	148	329	42
Karakoyunlu İlçesi	1.942	310	498	831	97	144	62
Tuzluca İlçesi	4.070	330	1.117	2.111	250	194	68
Belde ve Köyler Toplamı	9.267	211	7.532	856	198	413	57

İşsiz sayısı ile işgücünde olmayan nüfus karşılaştırıldığında iş arayıp, nüfus sayımının yapıldığı gün itibariyle iş arama kanalı kullanmayan 3.102 kişiyi de işsiz kabul etmek mümkündür. Bu doğrultuda bakıldığında Iğdır'daki toplam işsiz sayısı 9.000'in üzerindedir.

İş bulmak amacıyla İş Kurumu Müdürlüğüne müracaat edenlerin % 65'inin vasıfsız olduğu görülmektedir. İşsizlerin 705'i lise ve lise dengi, 593'ü İlköğretim (ilkokul, ilköğretim, ortaokul ve dengi) ve 255'i yükseköğretim mezunudur.

Iğdır'ın toplam işgücü 70.490 olup, işsizlik oranı % 8.9'dur. Bu oran erkek nüfus için % 12 iken, kadın nüfusta % 5'tir. İl'de herhangi bir mesleğe sahip bulunmayanların sayısı ise 36.381'dir.

İşsizlik oranı il merkezinde ilçe merkezlerinden daha yüksektir. İl merkezinde % 30 olan işsizlik oranı, ilçe merkezlerinde % 22, köylerde ise % 0.5'tir. İşsiz nüfusun büyük çoğunluğunu genç nüfus oluşturmaktadır. İşsiz nüfusun % 64'ü 30 yaşından küçüktür. İlimizde 12 ve daha yukarı yaştaki nüfus içinde işgücüne katılma oranı % 61 olup, cinsiyete göre önemli farklılık göstermektedir. İşgücüne katılma oranı erkek nüfus için % 72, kadın nüfus için % 49'dur.

2. EĞİTİM

Eğitim ve Öğretimin her kademesindeki toplam okul sayısı 180'dir.

İl'de ilköğretimde eğitim-öğretimin sürdürüldüğü 161 okulun ;

93'ü Birleştirilmiş Sınıflı Köy İlköğretim Okulu (1.Kademe)
20'si Şehir İlköğretim Okulu (I. ve II. Kademe)
43'ü Köy İlköğretim Okulu (I. ve II. Kademe)
2'si Şehir YİBO
3'ü Pansiyonlu İlköğretim Okulu

şeklindedir.

Ortaöğretimde; 6 Genel Lise,2 Anadolu Lisesi, 1 Anadolu Öğretmen Lisesi, 1 Anadolu Meslek ve Kız Meslek Lisesi, 1 Endüstri Meslek Lisesi, 1 Ticaret Meslek Lisesi, 1 Sağlık Meslek Lisesi, 1 İmam Hatip Lisesi, 1 Çok Programlı Lise bulunmaktadır. Tüm okullar itibariyle öğretmen sayısı 281, öğrenci sayısı 7.693 ve derslik sayısı 176'dır.

Sağlık Meslek Lisesindeki öğrenci sayısı 135, öğretmen sayısı 19, derslik sayısı 6; Ticaret Meslek Lisesindeki öğrenci sayısı 211, öğretmen sayısı 18 ve derslik sayısı 12, Endüstri Meslek Lisesindeki öğrenci sayısı 388, öğretmen sayısı 24 ve derslik sayısı 8; Anadolu Meslek ve Kız Meslek Lisesi öğrenci sayısı 392, öğretmen sayısı 35 ve derslik sayısı 13; Çok Programlı Lise öğrenci sayısı 80, öğretmen sayısı 11 ve derslik sayısı 8'dir.

Ayrıca, 4 anaokulu ve 80 anasınıfı mevcut olup, bu kademedeki öğrenci sayısı 2.464, öğretmen sayısı 55 (119 usta öğretici), derslik sayısı 106'dür

Sonuç İtibariyle;

Toplam Okul Sayısı:180

Öğretmen Sayısı :1.863 (1407 asil, 156 sözleşmeli, 300 ücretli)

Öğrenci Sayısı :46.690

Derslik Sayısı :1.126 'dir.

İl'de yaygın eğitim: Kız Meslek Lisesi bünyesinde 1 Pratik Kız Sanat Okulu, 4 Halk Eğitim Merkezi, 1 Mesleki Eğitim Merkezi, 4 Özel Sürücü Kursu, 1 Bilgisayar ve Yabancı Dil Kursu, 1 Öğrenci Etüt Merkezi ve 6 Özel Dershane kurumlarında gerçekleştirilmektedir. Halk Eğitim Merkezlerince her yıl açılan muhtelif kurslarda 4.000'in üzerinde vatandaş eğitilmektedir.

İl genelinde 2 YİBO ve 3 PİO mevcut olup, toplam kapasiteleri 2.192'dir. İl'de Öğretmen evi sayısı 3 olup, kapasite 100'dür.

Yükseköğretim alanında Kars Kafkas Üniversitesine bağlı bir Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır. Yüksek Okulun 16 öğretim görevlisi ve 3 okutmanı bulunmaktadır.

Iğdır Meslek Yüksek Okulu Eğitim ve Öğretime 8 Gündüz ve 5 gece bölümü olmak üzere 12 bölümde devam etmektedir. Bu bölümler ve sayılar aşağıya çıkarılmıştır.

Gece Öğretimi Yapan Programlar		Öğrenci Sayıları:
1.	İşletmecilik	87
2.	Bilgisayarlı Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	77
3.	İthalat ve İhracat	59
4.	Elektrik	85
5.	Hazır Giyim	5
	TOPLAM	316

Gündüz Öğretimi Yapan Programlar		
1.	İşletme	142
2.	Bilgisayarlı Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	158
3.	İthalat –İhracat	117
4.	Bilgisayar Programcılığı	102
5.	Maliye	106
6.	Pazarlama	55
7.	Turizm-Otelcilik	103
8.	Makine	42
	TOPLAM	825

3. SAĞLIK

İlimiz merkezinde 1 adet 150 Yataklı Devlet Hastanesi, 75 yataklı Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, 1 adet Verem Savaş Dispanseri, 1 adet Halk Sağlığı Laboratuvarı, 1 adet AÇS/AP Merkezi, 1 adet Eğitim Sağlık Ocağı, 5'i merkezde 6' sı merkeze bağlı köylerde olmak üzere 11 adet sağlık ocağı, 17 adet sağlık evi bulunmaktadır.

Tuzluca ilçemizde 1 adet 30 yataklı Devlet Hastanesi, biri ilçe merkezinde olmak üzere 4 adet sağlık ocağı, 16 adet sağlık evi ,Aralık İlçemizde 25 yatak kapasiteli 1 adet sağlık merkezi, 8 adet sağlık evi, biri ilçe merkezinde olmak üzere 2 adet sağlık ocağı, Karakoyunlu ilçemizde de biri ilçe merkezinde olmak üzere 2 adet sağlık ocağı 5 adet sağlık evi bulunmaktadır. İl merkezinde 1 adet ilçe merkezlerinde de 3 adet olmak üzere toplam 4 adet 112 Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu mevcuttur.

İl Geneli

Hastane	3	Sağlık Merkezi	1	Sağlık Ocağı	19
Sağlık Evi	46	Dispanser	1	AÇS-AP Merkezi	1

ARAÇ DURUMU

Sağlık Müdürlüğü bünyesinde 15 adet faal ambulans, 7 adet adet binek aracı, 2 adet minibüs, 1 adet pikap, 2 adet kamyon, 1 adet adet jeep olmak üzere toplam 28 adet araç mevcuttur.

PERSONEL DURUMU

Uzman Doktor	32	Odyometri Teknisyeni	1
Pratisyen Doktor	53	ATT	14
Diş Hekimi	14	Anestezi Teknisyeni	17
Eczacı	1	Laboratuvar Teknisyeni	26
Biyolog	2	Röntgen Teknisyeni	15
Tıbbi Teknolog	4	Çevre Sağlığı Teknisyeni	2
Hemşire	162	Diş Protez Teknisyeni	3
Ebe	143	Tıbbi Sekreter	14
Sağlık Memuru	37	Diğer	163
Toplam			707

I. BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK KURUMLARI VERİLERİ

2005 ait Bağışıklama oranları ;

AŞI	%	AŞI	%
DBT-3 POLİO-3	110	HEPATİT	91
POLİO	110	BCG	84
KIZAMIK	106	TT 2	35

2005 yılı ETF sonuçlarına göre ilimiz yıl ortası nüfus dağılım tablosu;

İLÇE	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MERKEZ	54.795	53.730	108.525
ARALIK	10.615	9.943	20.558
KARAKOYUNLU	7.236	7.066	14.302
TUZLUCA	13.405	12.396	25.801
TOPLAM	86.051	83.135	169.186

I. Basamak Sağlık Kurumlarımızın verileri	
Muayene Sayısı	244710
Başka Kuruma Sevk	103941
Küçük Cerrahi Müdahale	807
Yapılan Otopsi Sayısı	217
Sağlık Personeli Yardımı ile Yapılan Doğum Sayısı	1360
Sağlık Personeli Yardımı Olmadan Yapılan Doğum Sayısı	218
Toplam Canlı Doğan Bebek Sayısı	1592
Düşük Sayısı	88
Anne Ölümü Sayısı	2
Ölü Doğum	2
Ölen Bebek Sayısı	33
Ölen Çocuk Sayısı	16
Bütün Ölümler	159
Gebe İzlem Sayısı	7875
Lohusa İzlem Sayısı	3352
Bebek İzlem Sayısı	14512
Çocuk İzlem Sayısı	22016
15-49 Yaş İzlem Sayısı	37185
Bebek Ölüm Hızı (%0)	20,72
Anne Ölüm Hızı (%0)	1,26
Ölü Doğum Hızı (%0)	1,26
Kaba Doğum Hızı (%0)	9,41
Kaba Ölüm Hızı (%0)	0,94
Düşük Hızı (%0)	55,28

2005 yılı ilimiz Yeşil Kart Durum Çizelgesi;

İLÇE	ÖNCEKİ YILLAR HAK SAHİBİ SAYISI TOPLAMI	YIL İÇİNDE YEŞİL KART VERİLEN	TOPLAM
MERKEZ	21.104	17.908	39.012
ARALIK	3.594	4.706	8.300
KARAKOYUNLU	1.954	2.819	4.773
TUZLUCA	4.281	3.829	8.110
TOPLAM	30.933	29.262	60.195

2005 yılı ilimiz merkez ve ilçelerin Eczane sayıları;

Eczane Sayısı	
MERKEZ	31
ARALIK	2
KARAKOYUNLU	1
TUZLUCA	3
TOPLAM	37

4. SOSYAL GÜVENLİK

İlimizde sosyal güvenlik kapsamında olanların sayısı 20.173'dür. Sosyal güvenlik çatı altına bulunan nüfus gruplarının Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına göre dağılımı;

SOSYAL GÜVENLİK KURULUŞLARI	TAHSİS DURUMU	ÜYE SAYISI
	GENEL TOPLAM	20.173
SSK	TOPLAM	3.569
	SİGORTALI	3.226
	MALULLÜK AYLIĞI ALANLAR	20
	YAŞLILIK AYLIĞI ALANLAR	249
	ÖLÜM AYLIĞI ALANLAR	26
	SÜREKLİ İŞ GÖREMEZ AYLIĞI ALANLAR	11
	İŞ KAZASI ÖLÜM HAK SAHİPLERİ	37
	TOPLAM	7.243
EMEKLİ SANDIĞI	İŞTİRAKÇİ (EMEKLİ SANDIĞINA TABİ ÇALIŞANLAR)	2.049
	EMEKLİ	602
	MALULLÜK AYLIĞI ALANLAR	144
	EMEKLİ DUL VE YETİMLERİ	461
	VATANI HİZMET VE MADALYA AYLIĞI ALANLAR	97
	2022 SAYILI KANUNA GÖRE AYLIK ALANLAR	3.890
	TOPLAM	9.361
BAĞ-KUR	SİGORTALI	7.209
	YAŞLILIK AYLIĞI ALANLAR	1.060
	MALULLÜK AYLIĞI ALANLAR	28
	DUL VE YETİM AYLIĞI ALANLAR	1.064
	TOPLAM	9.361

5. KÜLTÜR VE TURİZM

İl'de 5 Kütüphane, 1 Gezici Kütüphane, 7 yerel gazete, 1'er adet yerel televizyon ve radyo bulunmaktadır.

Iğdır İlinde Müze, Konservatuar, Opera, Bale, Orkestra, Sanat galerisi, Fuar, Panayır, Tiyatro ve Sinema gibi kültürel birim ve bu amaca yönelik kültür ve sanat etkinliklerin yapılabileceği uygun bir bina bulunmamaktadır. İlimizin ihtiyaçları göz önüne alınarak yapımına başlanılan ve yıllardır ödenek sıkıntısı nedeniyle bitirilemeyen Kültür Merkezi Binası inşaatı tamamlandığında ilimiz kültür ve sanat etkinliklerinin yapılabileceği bir hizmet binasına kavuşacaktır.

İl'de sit alanları olarak; Melekli kasabasında birinci derecede arkeolojik sit alanı olarak Kültepe Höyüğü, Suveren Köyünde Korhan Yaylası (Korhan Kalesi, Korhan Kilisesi) yine Asma Köyünde Kaya Yerleşim Alanı ve Karakoyunlu İlçesinde birinci derecede arkeolojik sit olarak "Koç Başlı Mezarlar (Kaya Mezarları)" olmak üzere toplam dört adet birinci derecede sit alanı bulunmaktadır.

İl'deki mimari zenginlikler olarak, Harmandöven Köyündeki tarihi İpekyolu güzergahında bulunan Ejder Kervansarayı (Kültürel amaçlı), 13. yüzyıl Selçuklu eseridir. Eser, avlulu, kapalı hol sistemli ve bol süslemelidir. Eser halen harabe halindedir. Merkez Amarat Köyünde Kul Yusuf Kümbeti (Kültürel amaçlı) 14. yüzyıl Selçuklu eseridir. Eser; konik çatılı, kırmızı gövdeli ve kırmızı tuf taşından yapılmıştır. Halen harabe halindedir. Yine merkez Asma Köyünde Gül Mevkiinde Kaya Mezarları (Kültürel amaçlı), Aralık ilçesi Kazım Karabekir Tarım İşletmeleri

mevkiindeki Hacı İbrahim Kümbeti (Dinsel amaçlı) ise, 1907 tarihli Osmanlı eseridir. Eser; kare planlı, kitabesi mevcut bir mezar anıtıdır.

İlimiz; turistik değerler bakımından zengin özellikler göstermesine rağmen, turizm faaliyetleri henüz gelişmemiştir. Bunun nedenleri olarak; bölgenin turizm potansiyelinin tanıtımının yapılmamış olması, az sayıdaki konaklama tesisi hariç, bölgede bu amaca yönelik tesislerin henüz kurulmamış olması gibi faktörlerin esas rolü oynadığı söylenebilir. Bu nedenle; bölgenin turizm potansiyeli tanıtılmalı, turizm belgeli tesis ve yatak kapasiteleri artırılmalı, tarihi eserler restore edilmeli ve il genelindeki yaylaların turizm amaçlı kullanıma uygunluğu araştırılmalıdır.

Turizm değeri olarak önemli bir potansiyele sahip ve büyük bir bölümü İlimiz sınırları içerisinde yer alan Ağrı Dağı sadece İlimizin değil, Ülkemizin de önemli bir potansiyel kaynağını teşkil etmektedir. Ülkemizin ve aynı zamanda Avrupa'nın en yüksek zirvesini oluşturan bu dağ kütlesi, turizm faaliyetleri bakımından çok çeşitlilik arz etmektedir. Yüzyıllardır gezginlerin, bilginlerin ve kavimlerin dikkatini çeken Ağrı Dağı ülkemizde ve dünyada türkülere, efsanelere, araştırma ve mitolojiye en çok konu olan dağdır. Dağcılık sporu ile ilgilenenlerin aradığı bütün özelliklere sahip Ağrı Dağı aynı zamanda; İnanç Turizmi, Yayla Turizmi, Ornitoloji (Kuş gözetleme), Foto Safari, Botanik (Bitki inceleme) Turizmi, Dağ ve Doğa Yürüyüşü, Atlı Doğa Yürüyüşü, Motokros, Kampçılık ve Dağ Rallisi gibi çok çeşitli turizm faaliyetlerine sahne olacak bir özellik arz etmektedir. Bu potansiyele yönelik hazırlanacak projelere hayatiyet kazandırılması ilimizin hatta ülkemizin kalkınma yolundaki dinamiklerine hız verecektir.

6. ÇEVRE

Kentleşme, nüfus artışı ve sanayileşme süreci doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı üzerinde önemli bir baskı unsurudur.

Toprak, hava ve su kirliliği farklı boyutlarda ve etkilerde yaşanmaktadır. Özellikle Şehir merkezinin coğrafik konumu, hava akımını ve dolanımını kısıtladığından hava kirliliği yoğun ve etkili bir şekilde yaşanmakta ve özellikle kış aylarında had safhaya ulaşmaktadır. Isınma amaçlı kömürün standartlara uygunluğunun yakından takibi, Mahalli Çevre Kurulu Kararlarına uyumun denetlenmesi ve belirlenen talimatlara uymayanların cezalandırılması kararlı bir şekilde uygulanmaktadır.

Ekonomik ve sosyal gelişmeyi gerçekleştirirken insan sağlığını, ekolojik dengeyi korumak, iyileştirmek ve geliştirmek adına etkin ve koordineli olarak gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Fiziki ve sosyal altyapının iyileştirilmesine öncelik verilmiş yeşil alan, park ve bahçe sayıları artırılmıştır. İmar planına sadık kalınarak çarpık kentleşme, gecekondulaşma, altyapı ve çevre sorunlarının büyümesine engel olunmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizde bulunan rüzgar erozyon sahalarının, Konya-Karapınar'dan sonra ikinci büyük kısmı Iğdır ili Aralık ilçesinde bulunmaktadır. Gerek yerleşim yerlerini, gerekse tarım arazilerini sürekli tehdit altında bulunduran bu bölgede rüzgar erozyonunun önlenmesi ve arazinin kontrol altına alınmasına yönelik çalışmalar halen sürdürülmektedir.

7. TARIM VE HAYVANCILIK

Iğdır'da ana ekonomik etkinlik tarım ve hayvancılığa dayalı olup, ekonomiye en büyük katkıyı bu sektörden elde edilen gelirler karşılamaktadır.

118.525 hektarlık bir tarım arazisine sahip Iğdır'da, sürdürülen tarla içi geliştirme hizmetleri ve toprak ıslah çalışmalarında sorunlar yaşansa da önemli ölçüde bir mesafe kat edilmiştir. Tarla içi Geliştirme Hizmetleri kapsamında 36.798 hektar sahada Arazi tesviyesi, 27.305 hektar sahada Kapalı Drenaj uygulaması, 355 km. Tarla içi Yolu gerçekleştirilmiştir. Toprak Islahı çalışmaları kapsamında 220.00 hektar ıslaha muhtaç tuzlu ve alkali arazinin 12.084 hektarlık kısmında Riperleme (Sert katın patlatılması işlemi yapılmış, ıslah için Iğdır' a nakledilen 173.000 Ton Jips' in 120.000. Ton' u 4.524 hektar tuzlu-alkali araziye serpilerek ıslah edilmiş ve tarıma kazandırılmıştır.

13.542 hektarlık Aralık Rüzgar Erozyonu Önleme Projesi kapsamında, 4.000 hektar sulanabilir kısmın 380 hektarında Damla Sulama tesisi kurulmuş, etrafı Tel Çit ile çevrilerek erozyonu önlemeye yönelik 68.000 adet Fidan dikilmiştir. 4.000 hektarlık sulanabilir sahadaki erozyonu önleme çalışmalarının tamamlanması ve 17.476 hektar ıslaha muhtaç tuzlu ve alkali arazilerin ıslahı ile birlikte toplam 21.476 hektarlık bir alan tarım arazisi olarak kullanılabilir olacaktır. Diğer taraftan 9.542 hektar mera kayıtlı erozyon sahası da, alınacak olan erozyonu önleyici tedbirler ve mera ıslah çalışmaları sonuçlandırıldığında mera arazisi olarak kullanılabilir olacaktır.

BİTKİSEL ÜRETİM

Hububat Üretimi: Hububat ekim alanı 39.720 hektar olup, üretim ise 103.280 ton'dur. Hububat üretimi olarak buğday ve arpa üretimi yapılmaktadır. İl Tarım Müdürlüğüne birim alandan daha yüksek ve kaliteli ürün elde etmek için kaliteli tohumluk kullanımına, yetiştiricilik, bakım, hasat ve alternatif ürünlerin ekimi konusuna önem verilmektedir. Özellikle verimi artırıcı önemli unsurlardan olan sulama, gübreleme ve zirai mücadele konularında çiftçilerimize teknik destek verilmektedir.

Sebze Üretimi: Doğu Anadolu Bölgesi iklim şartları içerisinde İlimiz mikroklima iklim özelliği, toprak ve sulama şartlarının uygunluğu nedeniyle sebzeçilik için ideal bir bölgedir. Sebze üretim alanı 3.034 hektar, üretim 106.190 ton'dur. Üretimin; artırılması, değerlendirilmesi ve pazarlanması amacıyla Sebze Üreticiler Birliği kurulmuştur.

İlimizde yetiştirilen en önemli sebze Domates'tir. Ekim alanı 1.101 hektar olup, üretim ise 44.040 ton'dur. Pazarlama imkanı sağlandığı takdirde daha yüksek gelir getireceği değerlendirilmektedir.

Endüstri Bitkileri Üretimi:İlimizde endüstri bitkilerinin ekim alanı 4.190 hektar olup, üretim ise 197.124 ton'dur. İl'de yetiştirilen en önemli endüstri bitkisi Şeker Pancarıdır. Şeker Pancarı üretiminin çok fazla emek ve yoğun bir çaba gerektirecek bir tarımsal faaliyet olması ve yeni kota uygulamaları nedeniyle bu ürüne alternatif ürünler yöre çiftçisine benimsetilmeye çalışılmaktadır.

Yem Bitkileri Üretimi:İl'de; yonca, fiğ, silajlık mısır ve çok az miktarda da korunga ekilişi yapılmakta olup, yonca dışında yem bitkisi ekiliş alanı Türkiye Ortalamasının altında seyretmektedir. İlimiz bu bitkilerin yetiştiriciliğine uygun iklim ve toprak yapısına sahiptir. 2005/8503 sayılı Hayvancılığın Desteklenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği çerçevesinde yem bitkileri ekiliş maliyetinin % 40'ı oranında karşılıksız olarak desteklenmesi ile yem bitkileri ekiliş alanlarında artış sağlanması beklenmektedir. İlimizde Yonca için dekara 70,5 YTL, Silajlık Mısıra ise dekara 72 YTL destekleme ödemesi yapılmaktadır. Bu artışla hayvancılık için ana girdi olan yem ihtiyacı daha ucuza sağlanmış olacak böylece daha kârlı hayvancılık yapılmış olacaktır. Yem bitkisi ekiliş alanımız 7.895 dekar olup, üretim ise 77.955 tondur.

Meyvecilik:Meyvecilikte; kendine has büyüklük, aroma ve tadı ile Kayısı yetiştiriciliği öne çıkmakla beraber, yerel adı Iğdır Al Alması denilen elma çeşidi ve küçük bir miktarda da Kiraz yetiştiriciliği yapılmaktadır. İl'de meyve veren ağaç sayısı 212.145 olup, üretim ise 18.325 tondur. Meyvecilik alanı 2.065 hektardır.

Iğdır İli genelinde tarım alanları içerisinde Meyvecilik alanı %1.75 olup, bunun % 74 'ini kayısı kapsamaktadır.

2004 yılı verilerine göre, Ülkemiz yaklaşık 15.640.000 ağaçtan elde edilen 579.000 ton kayısı üretimiyle, dünya kayısı üretiminin yaklaşık % 2'sini karşılamaktadır.

Dünyada kayısı verimi dekara başına 440 kilogramdır, Ülkemizde ise bu verim 300 kilogram seviyesindedir. İlimizdeki kayısının yöreye has olması nedeniyle normal kayısının 2-3 katı büyüklüğünde olup, ağaç başına verim 110 kg civarında, dekara verim ise 1.000 ila 1.100 kg arasında değişmektedir.

KAYISI YETİŞTİRİCİLİĞİNDE İLİMİZ VERİLERİ

İlimiz kayısı tarımında 2005 yılı baz alınarak ulaşılan rakamlar aşağıda belirtilmiştir.

Ürün	Ekiliş Alanı (Ha)	Verim (Kg/Ağaç)	Üretim (Ton)	Tüm Ekilişler İçindeki Payı (%)
KAYISI	1.525	110	13.310	2,1

Tarım Arazilerinin 2005 Yılı Ekilişlerine Göre Dağılımı :

Kullanım Şekli	Alan (ha)	Oran (%)
Hububat	39.720	33,5
Meyve-Sebze –Bağ	5.099	4,3
Endüstri Bitkileri	4.190	3,5
Yem Bitkisi	10.125	6,7
Yemeklik Baklagil	65	0,1
Tarım Elverişli Olup, Kullanılmayan	39.491	33,3
Nadas Alanı	19.835	16,7
Toplam	118.525	100

HAYVANSAL ÜRETİM

İlimiz 59.151 büyükbaş ve 544.075 küçükbaş hayvan varlığı ile hayvancılık yönünden önemli bir varlığa sahiptir.

Et verimi:

Büyükbaş : 1.698 ton

Küçükbaş : 3.917 ton

Süt Verimi:

Büyükbaş :30.760 ton

Küçükbaş : 5.875 ton

Yağ verimi: 1.010 ton

Büyükbaş Hayvancılık: İlimizde kayıt altına alınan 59.151 adet büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Tarım işletmelerimizin % 70'inde hem hayvancılık, hem ziraat yapılmakta olup, üretimin büyük bir kısmı ev içi tüketime yöneliktir.

Süt Sığırcılığı: İlimizdeki hayvan varlığının ırklara göre dağılımı aşağıda gibidir.

BÜYÜKBAŞ	Kültür	4.100
	K.Melez	17.500
	DAK	6.000
	Yerli	30.526
	Manda	1.025
	Büyükbaş Hayvan Toplamı	59.151

Tablodan da görüleceği üzere büyükbaş hayvan varlığımızın büyü bir kısmını Kültür ve Kültür Melezi ırklar oluşturmaktadır. Irk kalitesinin yükseltilmesi ile beraber üretim ve verimim yükseltilebilmesinin en kısa ve kârlı yolu olan Suni Tohumlama uygulamasının yaygınlaştırılması ve benimsetilmesi amacıyla 2005/8503 Sayılı Hayvancılığın Desteklenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına istinaden hazırlanan Uygulama Tebliği çerçevesinde Tarım İl Müdürlüğümüz ile İlimizde faaliyet gösteren Özel Veteriner Hekimlerin bir araya gelmesi ile kurulan Şirket arasında sözleşme imzalanmış ve Iğdır'ın tamamı sözleşme alanı içerisine alınmış, böylece 2004 yılında 894 olan suni tohumlama sayımız 2005 yılında 6.697'ye ulaşmıştır.

Ayrıca ırk ıslahında suni tohumlamadan başka kooperatifler kanalıyla Kültür ırkı hayvanlar getirtilerek çiftçilerimize dağıtılmaktadır. Bununla birlikte Süt Sığırcılığını geliştirmek amacıyla S.Y.D.Vakfı kaynaklı projeler hazırlanmış, kaynak sağlandığı takdirde bu projeler uygulamaya konacaktır.

Besi Sığırcılığı:İlimizde süt sığırcılığı kadar, besi sığırcılığı da öne çıkmaktadır. İlimizde 2005 yılı itibarıyla İl dışına kesim için sevk edilen hayvan sayısı yaklaşık olarak 21.078 adettir. İlimizde BBHB Karkas ağırlığı 200 kg.dır. Sevk edilen bu hayvanlardan elde edilen et miktarı; 3.421 tondur.

Küçükbaş Hayvancılık :İlimizin küçükbaş hayvan varlığı 544.075 adet olup, bunun 500.000'i koyun, yaklaşık 44.075'i ise keçidir. İlimizde küçükbaş hayvan varlığını artırmak ve çeşitlendirmek için 2003 yılında finansmanı İl Özel İdaresince sağlanan ve yöremizde yetiştiriciliği yapılabilecek olan Saanen Keçileri, geri dönüşümlü bir proje çerçevesinde 2004 yılında çiftçilerimize dağıtılmıştır.

Arıcılık:İlimiz arıcılık açısından uygun bir floraya sahip olup, üzerinde durulması gereken önemli bir üretim dalıdır.Meralarımızın çok olması ve çiçek çeşitliliği arıcılık için önemli bir avantajdır. Mevcut kovan sayımız 6.624 olup, yıllık bal üretimi 133 tondur.

Su Ürünleri Üretimi:Su ürünleri üretimi açısından İlimiz bir hayli zayıf olup, alabalık üretimine uygun suların değerlendirilmesi ve üretecek müteşebbislerin teşvik edilmesi ile bu üretim dalı daha iyi seviyelere gelebilecektir.

8. SANAYİ VE TİCARET

Sanayileşme kalkınmanın temel unsuru olarak kabul edilir. Bir yörede sanayinin gelişmesi, altyapı imkanları,gelir seviyesi,sermaye birikimi gibi pek çok faktöre bağlıdır. Iğdır İli'nin sanayileşme yolunda ilerleyebilmesi için çeşitli desteklere ve yeni düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Iğdır İlinde büyük ve orta ölçekli sanayi bulunmamaktadır. İl'de bulunan sanayi yatırımlarının tamamı, küçük, verimli çalışmayan ve düşük katma değerli birkaç işletmeden ibarettir.

Iğdır'da sanayileşmenin; düzenli, toplu ve planlı bir şekilde gelişimini sağlamak amacı ile ilk kez 1999 yılında yatırım programına alınan ve halen proje yapım aşamasında bulunan Organize Sanayi Bölgesi Projesinin; Halı Hazır Haritaları, İmar Planları, ve Parselasyon Planlarının yapımı tamamlanmış olup, 200 Hektarlık bir alanda 106 adet sanayi tesisi kurulabilecek şekilde parsellenerek tapuları çıkarılmıştır.

2001 yılında yapılan Altyapı Etüt-Proje Mühendislik Hizmetleri ihalesi kapsamında halen proje yapımı çalışmaları devam eden Iğdır Organize Sanayi Bölgesinin proje yapım çalışmalarının biran önce tamamlanması ve en kısa zaman içerisinde alt yapı yapım ihalesinin yapılması planlanmaktadır.

Bölgenin halen proje aşamasında bulunmuş olmasına rağmen, bölge de fabrika kurmak amacıyla yerli ve yabancı müteşebbislerden arsa tahsis talepleri gelmeye başlamıştır.

İl'de sanayi tesisleri olarak; 1'i İl Merkezi, 5'i Karakoyunlu ve 2'si de Tuzluca İlçesinde olmak üzere toplam 8 adet tesis bulunmaktadır.

Iğdır'da 100 kişiden az personel istihdam eden küçük ve orta ölçekli işletmelerin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde; işyeri sayısı bakımından en yoğun sektörlerin gıda ve inşaat malzemeleri sanayi olduğu görülmektedir.

İlimizde Mevcut Sanayi kuruluşlarının Sektörlere Göre Dağılımı

Sektör Adı	İşyeri Sayısı	İstihdam
Madencilik ve Taşocakları (Tuz İşletmesi)	1	10
Gıda ve Yem Sanayi	5	159
İnşaat Malzemeleri Sanayi	2	80
Toplam	8	249

İl'deki sanayi işletmelerinin yarattığı istihdamın sektörlere göre dağılımı incelendiğinde toplam işçi sayısının yaklaşık % 4'ü Madencilik, % 64 'ü Gıda ve Yem Sanayi ve % 32'si de İnşaat Malzemeleri Sanayine dayalı işletmelerde istihdam edilmiştir.

İğdir Merkezinde kurulu bulunan Küçük Sanayi Sitesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının % 100 kredi desteğiyle 350 000 m²'lik bir alanda yapımına 1986 yılında başlanılmış ve 1997 yılında tamamlanarak hizmete sokulmuştur. Sitede 317 işyeri, sosyal tesisler, çıraklık okulu ve idari bina bulunmaktadır. Sitedeki doluluk oranı %100 civarında olup, yaklaşık 500 kişi istihdam edilmektedir.

İlimizde Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı 684 adet ticari şirket bulunmaktadır. Bunların 74 adedi Anonim ve 580 adeti Limitet Şirkettir.

İl'de 1163 sayılı Kanuna göre kurulmuş kooperatif sayısı 43 olup, bunun 8'i Konut Yapı, 1'i Tüketim, 27 'si Motorlu Taşıyıcılar, 3'ü Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet, 1'i Toplu İşyeri Yapı, 1'i Küçük Sanayi Sitesi Yapı, 1'i Tüketim, 1'i Temin ve Tevzi Kooperatifidir.

İl'de Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğine bağlı toplam 8 adet Meslek Odası bulunmaktadır.

İlimizdeki Mevcut Sanayi Yatırımları

TESİSLER				
Tesisin Adı ve Yeri	Üretim Konusu	Kurulu Kapasitesi	Fiili Kapasitesi	Durumu
Urman Milletler Arası AŞ İĞDIR-MERKEZ	Pomza Taşı Üretimi	17.280 Kg/Yıl	5.200 Kg/Yıl	Faal
Kamiloğlu Un İrmik Makarna Yem Fab. A.Ş. KARAKOYUNLU İLÇESİ	Un üretimi	10 bin Ton/gün	2 Bin Ton/gün	Faal
Besim Yem Fab. A.Ş. KARAKOYUNLU İLÇESİ	Karma Yem Üretimi	10Bin Ton/Gün	1000 Ton/Gün	Gececi olarak üretime ara vermiştir
Kumtepeler AŞ. KARAKOYUNLU İLÇESİ	Un Üretimi	15 Bin Ton/Gün	2 Bin Ton/Gün	Faal
MRM Gıda Sanayi ürünleri KARAKOYUNLU İLÇESİ	Un Üretimi	4536 Ton/Yıl	1536 Ton/Yıl	Faal
Sürkit Bisküvi ve Çikolata A.Ş. KARAKOYUNLU İLÇESİ	Bisküvi ve Çikolata	3.398 Ton/Yıl Bisküvi 2.160 Ton/yıl çikolata	1684 Ton/Yıl Bisküvi 575 Ton/Yıl Çikolata	Faal
Ababey Tuğla Fab. A.ş. TUZLUCA İLÇESİ	Tuğla Üretimi	7 Milyon Adet/Yıl	3,5 Milyon Adet/Yıl	Faal

İlimizdeki Maden Varlığı

Maden adı	Bulunduğu Yer	Kalite/ Tenör
Tuz	Tuzluca İlçesi	% 89-90 NACL
Pomza	Aralık İlçesi	Gör+ Muh.

9. ULAŞTIRMA

Bölgenin karayolu bağlantısını, bölge dışı (şehirlerarası) yollar ve bölge içi yollar olmak üzere iki grupta incelemek mümkündür.

Birinci grupta yer alan yollar; bölgenin yakın ve uzak çevresiyle bağlantılarını sağlayan şehirlerarası yollardır. Erzurum ve Kars bağlantıları Tuzluca İlçesi yakınlarında birleşerek Iğdır ve Doğubeyazıt üzerinden Gürbulak sınır kapısına kadar uzanır. 130 km uzunluğundaki Iğdır-Kars yolu aynı zamanda Kars-Göle üzerinden Çoruh Nehri ve Oltu Çayı'nın açtığı doğal vadilerden geçerek Karedeniz kıyısındaki Hopa'ya, limana bağlanır.

Iğdır İli, Erzurum üzerinden İstanbul, İzmir ve Bursa gibi merkezlere bağlanır. Aras Nehri güzergahını izleyen bu yol her zaman ulaşım açıktır. 52 Km uzunluğundaki Iğdır-Doğubeyazıt yolu, Pamuk geçidini 1664 metrede aşarak Doğubeyazıt üzerinden,doğu yönünde Gürbulak Sınır Kapısına, batı yönünde ise Ağrı-Patnos-Erciş üzerinden Van'a ulaşır. Iğdır İlinin Hopa-İran Transit karayolu üzerinde bulunması, bölgedeki bir çok aileyi taşımacılığa yöneltmişse de bu yol üzerindeki taşımacılık faaliyetleri yoğun değildir.

İkinci grup yollar ise bölge ve İl içi ulaşımı sağlayan İl yollarıdır. İl merkezi yaklaşık 75 kilometre uzunluğundaki asfalt kaplamalı bir yolla Aralık İlçesi üzerinden Dilucu Sınır Kapısı'na bağlanmıştır. Iğdır-Aralık yolunun 8. Km.sinden sonra ayrılan asfalt kaplamalı bir yolla, Alican Sınır Kapısı üzerinden Ermenistan'ın başkenti Erivan'la bağlantı kurulmaktadır. Ancak bu sınır kapısı kapalı olduğundan söz konusu yol pek işlek değildir.

Iğdır'da 203 kilometresi devlet yolu, 4 kilometresi İl yolu ve 921 kilometresi köy yolu olmak üzere toplam 1.128 kilometre uzunluğunda bir yol ağı bulunmaktadır. köy yolu ağının 165 Km'si asfalt, 384 Km'si stabilize, 372 Km'si de tesviye yol niteliğindedir. Devlet yolunun % 98'i asfalt, İl yolunun ise tamamı asfalt kaplamadır.

Iğdır İli'nin de içinde bulunduğu Aras nehri havzası, Doğu Anadolu yüksek kütlelerini doğu-batı yönünde aşan en önemli tabii ulaşım güzergahlarından birisidir. Hazar Denizi'ne dökülen Aras Nehri ve vadisi ile güneydeki dağlık kesimin verdiği Asma, Çilli ve Pamuk geçitleri İlin diğer yörelerle olan bağlantılarının sağlar. Bu geçitler ve vadileri izleyen yollar bölgenin çok eski çağlardan beri çeşitli kültür ve medeniyetlerle ilişkiler kurmasında yardımcı olmuştur.

MİSYON VE İLKELER

- Iğdır'a yönelik başta eğitim, sağlık, tarım, sanayi, ticaret, çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskan, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binaların yapım bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçların karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içerisinde,
- İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor; ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında;

İl kaynaklarının bir plan dahilinde, ekonomik, etkin ve verimli bir biçimde kullanılarak halkın yaşam kalitesini ve refah düzeyini yükseltmek; hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunmak. Hizmet sunumunda özürlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna uygun yöntemlerle uygulamaktır.

PLAN VE PROGRAMLAR *(Kısa, Orta ve Uzun Vadeli Perspektif)*

Plan ve programın temel amacı, İl gelişme sürecinde belirlenen öncüllerin temel amaç ve hedefleri ile uyumlu, toplumun bütün kesimlerinin gözetildiği, ekonomik ve sosyal kalkınmasının hızlandırıldığı bir ortamda, insanımızın yaşam kalitesini yükseltmektir.

Bu amaca hizmet etmek üzere, İlimizin beşeri ve iktisadi varlıklarının etkin ve ekonomik bir şekilde değerlendirilerek, kamu yatırım ve hizmet uygulamaları sürecinde;

- İnsan kaynaklarının geliştirilmesine,
- Sosyal hizmetlerin güçlendirilmesine,
- Kır ve kent arasındaki gelişmişlik farkının azaltılmasına, (Bu farkın azaltılmasına kamu yatırımları etkili bir araç olarak kullanılacaktır.)
- Kamuda iyi yönetim anlayışının hakim kılınmasına,
- Fiziki alt yapının iyileştirilmesine çalışılacaktır.

Bu bağlamda;

- Kamu yatırım teklif ve kararları, sağlıklı sorun analizlerini içeren sektör çalışmalarına ve nitelikli yapılabirlik etüt ve analizlerine dayandırılacaktır.
- Plan ve programlar hazırlanırken Iğdır'ın gerçekleri ve olanakları dikkate alınacaktır. Bu nedenle tüm sektörlerle ilişkin araştırma çalışmaları yapılacak, plan ve programların dayandığı beşeri, doğal ve iktisadi kaynak imkanları belirlenecektir.

Bu amaçla;

- ✓ İl'in sorunlarının ve mevcut durumunun analiz edilmesi, (İlin güçlü ve zayıf yönleri, avantajları ve dezavantajlarının belirlenmesi)
- ✓ İl'in potansiyel varlıklarının ve geleceğe ilişkin hedeflerinin gerçekçi bir şekilde ortaya konulması ve uygun yatırım alanlarının buna göre belirlenmesi,
- ✓ Yatırımlarla ilgili düşünce ve tekliflerin, plan veya programların ekonomik, mali ve teknik yönlerden incelenmesi ve değerlendirilmesi sağlanacaktır.

• Ana hedef, sosyal ve ekonomik öncelikli yaşam kalitesi göstergelerini iyileştirmektir. Bu bağlamda kaynaklar; ekonomik, etkili ve verimli bir şekilde hizmetlerin ve yatırımların hız ve kalitesini artıracak şekilde kullanılacaktır.

• Yatırım ve hizmetlerde kaynaklar, bölgesel kalkınma ve bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik olarak kullanılacaktır.

• Yatırım ve hizmetlerin her aşamasında nimet-külfet dengesi gözetilecektir. Bütçe imkanları dikkate alınarak, önem ve önceliğini kaybetmiş faaliyet ve projeler tasfiye edilecektir. Harcamalarda azami tasarruf ve bütçe disiplini sağlanacaktır.

• Fazla mesai, ikramiye ve prim gibi ödemelerde kısıntıya gidilecek, cari harcamalar kontrol altına alınacak ve yatırım harcamaları rasyonalize edilecektir.

• Personelin etkin çalışmasını sağlayacak düzenlemeler yapılacaktır.

• İl'in her alanda kalkınma, büyüme ve gelişmesinde temel ilke, ortak hedefler doğrultusunda tüm kesimlerin işbirliği ve dayanışmasının sağlanmasıdır.

Kırsal kalkınmayı yönlendirici teklif ve kararlarda esneklik sağlanması, yerinden yönetim ve bölgesel yerel yetkililerle danışma ve ortaklığın sağlanması, programların hazırlanmasında ve yönetilmesinde şeffaflık, mevzuata kolay ulaşım ve basitlik ilkeleri esas alınacaktır.

Bu anlayışın bir gereği olarak; Iğdır'ın mevcut durumu, yaşanan sorunlar ve yapılması gereken çalışmalar ortaya konulacak ve değişik platform ve mekanlarda dile getirilecektir.

Iğdır'ın geleceğini bugünden oluşturma yaklaşım ve anlayışının bir sonucu olarak toplumun her kesimini kucaklayan kolektif bir anlayışla hazırlanan Iğdır'ın 2030 Vizyonu aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

IĞDIR'IN 2030 VİZYONU

Serhat şehri Iğdır'ı Doğu Anadolu Bölgesinde Bir Cazibe Merkezi Haline Getirmek.

GELECEĞE BAKIŞ

Iğdır, stratejik konumu, coğrafi üstünlükleri, uygun iklim yapısı ve münbit birinci sınıf toprağı nedeniyle geleceğe ümitle bakmaktadır.

Iğdır, yakın bir gelecekte sosyal ve ekonomik gelişimi düzeyi sıralamasında hak ettiği yeri alacaktır. Çünkü, kendine özgü avantajları ve potansiyeli böyle bir geleceği müjdelemektedir.

İl Özel İdaresinin görev tanımına giren iş ve işlemlerin yürütümünde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının işbirliği ile tüm sektörleri kapsayan plan ve program çalışmaları, sektörlerin içinde bulunduğu durumun analizi, kısa, orta ve uzun vadeli önceliklerin belirlenmesi ve hedefe dayalı plan ve projelerin oluşturulmasında; zaman, mekan, personel, teknik imkanlar ve bütçe imkanları göz önüne alınmıştır. Her sektör için ayrı ayrı sektörel vizyon, misyon, stratejik amaçlar, hedefler, faaliyet ve projeler stratejik planlama ve katılımçılık anlayışı ile belirlenmiştir. Planlı ve sürdürülebilir bir kalkınma anlayışının İl'deki ilk uygulaması olan bu çalışmalar başarılı bir şekilde devam etmektedir.

Stratejik Plan çalışmalarında;

- ✓ İl'in sosyal, ekonomik ve kültürel kimliğini belirleyen göstergeleri bir araya toplayan ve kaynak görevi üstlenen İl Envanterinden,
- ✓ İl Brifinglerinden,
- ✓ Köy Bilgi Kartlarından,
- ✓ İl'in uygun yatırım alanları raporundan,
- ✓ İl'in sorunları ve çözüm önerileri raporundan,
- ✓ Ve diğer araştırma ve inceleme raporlarından yararlanılmıştır.

IĞDIR'IN SEKTÖRLER İTİBARIYLA;

- *VİZYONU*
- *MİSYONU*
- *STRATEJİK AMAÇLAR VE HEDEFLER*
- *FAALİYET VE PROJELER*
(Kısa, Orta ve Uzun Vade)

KIRSAL KALKINMA

SEKTÖREL VİZYON :

➤Ulusal gelişme stratejisi çerçevesinde halkın ve devletin işbirliğinin sağlandığı, sürekli gelişen ve değişen bir yapı içerisinde İl'de yaşayan insanların ihtiyaç duyabilecekleri her türlü hizmetin süratli, kaliteli ve ekonomik olarak sorunsuz bir şekilde sunulduğu bir İğdir.

SEKTÖREL MİSYON:

➤Bölgede yaşayan vatandaşlarımızın; gelirini yükseltmek, eğitim, sağlık, konut ve sosyal güvenlik alanında ihtiyaçlarını karşılamak ve sağlıklı yaşam imkanlarının oluşturularak, kırsal alanları çağdaş ve yaşanabilir alanlar olarak sürekli iyileştirmektir.

STRATEJİK AMAÇLAR:

➤Bölgede yaşayan nüfusun gelirini artırıcı ekonomik faaliyetlerin desteklenmesi, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, yöresel potansiyeli bulunan, tarım ve hayvancılık gibi alanlarda girişimcilerin desteklenmesi, sosyal dayanışmanın teşvik edilmesi, ekonomik ve sosyal alt yapının katılımcı bir yaklaşımla geliştirilmesi, ulaşım ve iletişim alt yapısının güçlendirilmesi ve kanalizasyon, içme ve kullanma suyu temin edilmesidir.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Kırsal kalkınma için istihdam alanlarının artırılması, gelir yaratıcı faaliyetlerin desteklenmesi, doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve çevre ve kırsal mirasın korunmasının sağlanması,
- Kırsal ekonomilerde çok sektörlü ve entegre yaklaşımlar getirilmesi, dezavantajlı alanlarda tarım dışı (turizm, tekstil, dokumacılık ve el sanatları gibi) gelir getirici faaliyetlerin yaygınlaştırılması yoluyla alternatif üretim alanların çeşitlendirilmesi,
- Kırsal kesimin ekonomik yönden güçlendirilmesi için tarımsal amaçlı kooperatifler ve üretici birlikleri kurulmasının teşvik edilmesi, tarımsal

teşkilatlanmanın güçlendirilmesi amacıyla eğitim çalışmalarında bulunulması, teşkilatlanmaların oluşmasını sağlayıcı ve özendirici, ortakların katılımını ön planda tutan projelerin desteklenmesi,

- Kırsal kesimde yaşayan nüfusun verimliliğini artıracak, tarımsal ve hayvansal üretim yelpazesini zenginleştirecek mesleki yönlendirme ve beceri kazandırma programlarına ve projelere ağırlık verilerek, ilgili yöre halkının katılımının sağlanması,
- Stratejik açıdan önem taşıyan tarımsal ürünlerde sürdürülebilirliğin sağlanması ve her ilçenin arazi yapısı, pazarın ihtiyaçları ve arz-talep koşulları dikkate alınarak üretim planlamasının yapılması,
- Ovadaki taban suyu yüksekliğinden kaynaklanan verim düşüklüğü ve çölleşmeyi önleyici tedbirlerin alınarak toprağın korunması ve üretimin artırılması
- Mevcut tarımsal işletmeler ve bunlar arasından pazara yönelik üretim yapacak olanlar için bir veri tabanının hazırlanması,
- Tarımsal arazilerin daha etkin kullanılması için kapasitenin geliştirilmesi, sulama projelerinin arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri ile birlikte yürütülmesine özen gösterilerek, projelerde çiftçi desteğinin sağlanması,
- Çiftçilerin mahallinde bilinçlendirilmesi sağlanarak ve kırsal alanda modern tarım teknik ve teknolojilerinin kullanımını yaygınlaştırıcı tedbirleri alarak, kırsal kesimin gelir seviyesinin artırılması,
- Sorunlu tarım alanlarının tespit edilerek iyileştirilmesi, tarıma elverişli olup kullanılmayan alanların işlemeli tarıma kazandırılması,
- Erozyon tehlikesi altındaki arazilerde erozyonu önleyici, toprak ve su dengesini sağlayan tedbirlerin alınması,
- Yeterli ve sağlıklı içme suyu olmayan köylerin içme suyuna kavuşturulması, kırsal kanalizasyon şebekelerine çevre sağlığı açısından risk taşıyan yörelerde öncelikli olmak üzere hız verilmesi,
- Kanalizasyon ve içme suyu inşaatlarında mahalli katkılara önem verilerek, devlet-vatandaş işbirliği sistemiyle hizmetlerin daha ucuz ve kısa zamanda yapılmasına imkan tanınması,
- Terör nedeniyle kesintiye uğramış olan kırsal yaşamın yeniden kurulması ve canlı tutulması da dahil olmak üzere, geri dönüş yapılan yerlerde sürdürülebilir yaşam imkanlarının oluşturulması,
- Kırsal alanda gerek kamu güvenliğinin muhafazası, gerek hizmetlerin etkin bir biçimde sunumu da göz önüne alınarak, daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve merkezi nitelikteki köylerin gelişmesine öncelikli olarak destek verilmesi,
- Nüfus artışı ve diğer sosyo-ekonomik değişimler göz önünde tutularak, mevcut su kaynaklarının korunması ve kontrol edilmesi, yeni su kaynaklarının

araştırılması, su kullanımında halkın bilinçlendirilmesi için gerekli tüm çalışmaların yapılması,

- Tüm köy yolları her mevsim emniyetli bir şekilde ulaşılabilen, köy yolu standardına uygun biçimde yapılarak, köy ve bağlularının ulaşım sorunlarının çözümlenmesi,

- Köy yollarının yapımında yol kalitesinin artırılmasına ve yol onarımına öncelik tanınacaktır. Çalışmaların devlet-vatandaş işbirliği usulü ile yapılmasına imkan verilmesi,

- Yatırım programlarında yer alan hizmetlerin yerine getirilebilmesini sağlayacak; araç, gereç, makine ve ekipmanlarının temin edilerek bunların bakım-onarım ve ikmallerinin sağlanması ve etkin, sağlıklı bir kontrol mekanizmasının oluşturulması,

- Bitkisel üretimde birim alandan daha fazla ürün elde edilebilmesi için gerekli çalışmaların yapılması, üretimde sertifikalı tohumluk ve fidan kullanımının yaygınlaştırılması,

- Bitkisel üretimde yöresel potansiyeli bulunan ürünlerin yetiştirilmesi teşvik edilerek, yağlık ayçiçeği, dane ve silajlık mısır, sofralık ve salçalık domates, susam gibi, şekerpancarına alternatif olabilecek ürünlerin ekim alanlarının genişletilmesi,

- Sertifikalı hububat tohumluğu ekilişinin yaygınlaştırılması amacıyla hububat ekim sezonunda üreticilerce ihtiyaç duyulan sertifikalı hububat tohumunun temin edilerek üreticilere dağıtılması,

- Meyve üretiminde hastalık ve zararlılarla zamanında ve daha etkili mücadele edebilmek amacıyla gerekli alt yapının oluşturulmasının sağlanması, sertifikalı fidan taleplerinin karşılanmasına yönelik Meyve Fidanı Üretim Projesi uygulanması ve hazırlanacak projeler doğrultusunda yeni ürün deseni oluşturmak için muhtelif meyve fidanlarının dağıtılması,

- Seracılığın teşvik edilmesi,

- Toprak tahlil laboratuvarı kurulması,

- Bitkisel üretimde hastalık ve zararlılarla entegre mücadele uygulamalarında periyodik olarak ilaçlamanın yapılması,

- Tarımsal üretimde kullanılan girdilerin insan ve çevre sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini denetim hizmetleri ile azaltmak, bu kapsamda alınacak

önlemlere ilave olarak gübre, ilaç ve sulama gibi girdilerde doğal kaynaklar ve çevre ile uyumlu teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması,

- Organik tarım üretim alanları belirlenerek, ekolojik şartları uygun olan yerlerde organik tarım üretimini yaygınlaştırıcı ve özendirici çalışmaların yapılması,

- Halkın tüketimine yönelik olarak faaliyette bulunan gıda üretim ve tüketim yerlerinde gıda güvenliği ve güvenilirliğinin temini için gerekli tedbirlerin alınması,
- Bitkisel ve hayvansal üretime girdi sağlamaya yönelik faaliyette bulunan işletmelerin her yıl mutad denetimlerinin yapılması,
- Her türlü hayvan hastalık ve zararlısı ile mücadele, hayvan sağlığını koruma ve kontrol, koruyucu aşılama gibi çalışmalar yeni bir anlayışla ele alınarak, hayvansal üretimde verim düşüklüğüne sebep olan hastalık ve zararlıları ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi ve hastalık taramasının her yıl yapılması,
- Hayvancılığı geliştirmek, süt verimini artırmak ve verimin kontrollü artışını sağlamak amacıyla geri dönüşümlü projeler uygulanması,
- Mera tespit, tahdit ve tahsis çalışmalarının tamamlanması ve verimleri azalan çayır-mera alanlarının ıslah edilerek otlatma kapasitelerinin artırılması,
- Kaliteli kaba yem açığının giderilebilmesi için yem bitkileri üretiminin artırılması ve geliştirilmesi ile mera ıslah çalışmalarına ağırlık verilmesi,
- Arıcılığın geliştirilmesi, arıcılık yapan üreticilerin üretimle ilgili faaliyetlerinin desteklenmesi,

FAALİYET VE PROJELER :

- Ünlendi Barajı Projesinin Stratejik Plan dönemi içerisinde programa alınması için çaba gösterilecektir.
- İl Özel İdaresi imkanları ile her yıl 4 km. sulama kanalı inşaatı, bakım ve onarımı yapılacaktır.
- İhtiyaç duyulan yerlerde her yıl 3 adet hayvan içme suyu göledi yapılacaktır.
- Tuzluluk ve alkalilik problemi nedeniyle ekilemeyen arazilerin ıslahı amacı ile her yıl 600 ha alanda toprak ıslahı (Jips uygulaması ve tava yapımı) yapılarak 2010 yılına kadar 3000 ha tuzlu alkali arazi tarıma kazandırılacaktır.
- Aralık ilçesindeki rüzgar erozyonuna maruz toplam 13542 ha alanın sulanabilir 4000 ha lık kısmı 2010 yılına kadar Tarım Reformu Bölge Müdürlüğü'nün oluşturacağı yeni parselasyona göre gerekli erozyonla mücadele çalışmaları yapılarak tarıma kazandırılacaktır.
- Aralık ilçesindeki rüzgar erozyonuna maruz toplam 13542 ha arazinin 9542 ha lık tahsisli mera alanı uzun vadede erozyonu önleyici tedbirler alınarak mera ıslahı projesi kapsamında korumaya alınarak mera ıslah çalışması yapılacaktır.

- Arazi Toplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Projelerinin kapsamı genişletilerek, uygulanması sürdürülecek ve 2011 yılına kadar arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri projeleri tamamlanacaktır.
- 2006 yılından başlayarak 5 yıllık dönemde 2500 ha. alanda tarla içi kapalı drenaj çalışması yapılacaktır.
- Yeterli ve sağlıklı içme suyu olmayan köylerin tamamı Stratejik Plan döneminde içme suyuna kavuşturulacaktır.

Köy İçme Suyu Sektöründe Proje Öncelikleri;

-Su kaynağı olan ancak bugüne kadar su getirilememiş köyler,
 -Su kaynağı olmayan bugüne kadar su götürülmemiş köyler,
 -Su kaynağı ve sistemi olan ancak çalıştırılmayan köyler,
 -Köy katkısı % 50 ve üzerinde olan köyler,
 -Grup ishale hatları problemlili olan yerlerde gruptan ayrılabilir durumda olan köyler.

- 2008 yılına kadar susuz ve suyu yetersiz 67 ünitenin (37 köy 30 bağlı) içme suyu temini amacı ile su kaynağı tespiti ve hidrojeolojik etütleri yapılarak her yıl 25 tanesinin içme suyu inşaatı tamamlanacaktır. Ayrıca her yıl içme suyunu sondajdan temin eden en az 3 köyün sondajı kuyu geliştirme ve pompa tecrübe ekibince temizlenecektir.

- İnşaat programlarımızda bulunmayan fakat sonradan aciliyetine binaen yapımına gerek duyulan yenileme, geliştirme, yeniden suya kavuşturma ve su araştırması gibi limit dâhilindeki işlerden her yıl 15 adeti gerçekleştirilecektir.

- İçme suyu bulunan ve topoğrafik yapısı uygun olan köylerden 2006 yılında 2, 2007 yılından itibaren ise her yıl 5'inde kanalizasyon şebekesi yapılarak 5 yıllık dönem sonunda 22 köyün kanalizasyon şebekesi bitirilecektir.

- Kanalizasyona hiç ulaşamayan hane oranı % 96 seviyesinden 2010 yılına kadar % 80, Stratejik Plan dönemi sonuna kadar % 20 seviyesine indirilecektir.

(Strateji: Kanalizasyon ve içme suyu inşaatlarında mahalli katkılara önem verilerek, pür emanet sistemiyle hizmetlerin daha ekonomik ve kısa sürede tamamlanması sağlanacaktır.)

- Plan döneminde (Uzun vadede) tüm köy yolları asfaltlanacaktır. Asfaltlamanın ekonomik olmadığı yüksek kesimlerde köy yolları stabilize olarak korunacaktır.

- 2006 yılından başlayarak 5 yılda toplam 200 km yolun 1.kat asfalt kaplaması yapılacaktır

- Mevcut asfalt yolların korunabilmesi için her yıl yapılan 1. kat asfalt yolların bir sonraki yıl 2. kat asfalt kaplaması yapılacaktır.

- Her yıl 30 km. tesviyeli yolun stabilize kaplaması yapılacaktır.

- Her yıl mevcut köy yollarımızı afetlerden korumak, standardını yükseltmek ve sanat yapısı eksikliklerini tamamlamak için 5 adet menfez ve 600 metre büz işi yapılacaktır.

- Asfalt ve stabilize kaplı yolların trafik levhaları 2010 yılına kadar tamamlanacak ve trafik levhası tamamlanan yolların trafik levhası bakımları her yıl yapılacaktır.

- Toplam 921 km olan köy yolu ağından her yıl;

- 300 Km.sinin greyderli bakımı,

- 50 Km. asfalt yolun yama işleri,

- 384 Km. stabilize yolun;150 km.sinin malzemeli bakımı,

- 921 Km yol ağının ihtiyaç duyulan kısımlarında her yıl kar mücadelesi yapılacaktır.

(Strateji : Köy yollarının yapımında yol kalitesinin artırılmasına ve yol onarımına öncelik tanınacaktır. Çalışmalarda halk katkısına ve işlerin pür emanet yapılmasına öncelik verilecektir.)

- Akaryakıtın hizmetten faydalananlar tarafından karşılanması suretiyle her yıl 6 km arazi ve yayla yolu idare imkanları ile yapılacaktır.

Köy Yolları Sektöründe Proje Öncelikleri;

- Hiç yolu olmayan köyler,

- Stabilize kaplama yolu acil onarım isteyen köyler,

- Standardı uygun yolların asfaltlanması

- Tesviyesi bitmiş, sanat yapıları hazırlanmış köy grup yollarının stabilize kaplaması,

- Standardı düşük stabilize yolların ıslahı,

Tarımsal Kalkınma Öncelikleri;

- 2007 yılına kadar oluşturulacak olan yeni veri tabanına göre her ilçede ayrıntılı bir ürün planlaması yapılacaktır.

- Çiftçi şartlarında 2010 yılına kadar, örnek oluşturması açısından şehirler arası yol güzergahında 20 adet sera kurulacaktır.

- Organik tarım üretim alanı 5 yıl içerisinde 20 dönüm plan dönemi sonunda 90.000 dönüme çıkarılması sağlanacaktır.

- Organize sera alanlarının oluşturulması çalışmalarına 2006 yılından itibaren başlanılarak 2010 yılı sonuna kadar tamamlanması sağlanacaktır.

- Ülkemizin ihtiyacı olan yağlık tohumlar üretimini geliştirme projesi kapsamında gerek ayçiçeği, soya ve mısır tarımını tanıtıcı ve gerekse toprak hazırlığı, ekim, gübreleme, çapalama, hasat ve depolama teknik ve konuları hakkında çiftçilerimiz bilgilendirilecektir. Ayrıca, gerek köy ve gerekse çiftçi bazında uygulamanın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

- Bitkisel ve hayvansal üretime girdi sağlamaya yönelik faaliyette bulunan işletmelerin (Gübre-İlaç-Yem Bayi ve Fabrikaları, Sertifikalı Tohum- Fide-Fidan Üreticiler vb.) her yıl mutad denetimleri yapılacaktır.
- Hazırlanacak projeler doğrultusunda yeni ürün deseni oluşturmak için her yıl 10.000 adet muhtelif meyve fidanı dağıtılacaktır.
- Kontrollü ve sertifikalı üretim şekli olan iyi tarım uygulamalarına 2006 yılından itibaren başlanacaktır.
- Bitkisel Üretimde hastalık ve zararlılarla entegre mücadele uygulamalarında 2.000 ağaçta elma iç kurdu ve kara leke; 400 da. bağda salkım güvesi ve mildyö; 500 da. tarla bitkileri alanında periyodik olarak ilaçlamanın yapılması sağlanacaktır.
- Hububat tarımının yoğun olarak yapıldığı yerlerde en az 25 köyde 38.934 ha alanda süne ile etkili mücadele yapılması için sürvey çalışması yapılacaktır.
- Endüstri Bitkileri ekim alanı plan dönemi içerisinde 5.178 ha.dan 7.000 hektara çıkarılacaktır.
- Yöresel önem arz eden sadece o yöreye adapte olmuş ürünlerin tesciline yönelik çalışmalara 2006 yılında başlanılacaktır.
- Hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele kapsamında büyükbaş hayvanlarda şap, brucella, antrax, tüberküloz, kuduz, küçükbaş hayvanlarda; şap, brucella, mavidil, antrax ,koyun keçi vebası (ppr), kuduz, tek tırnaklılarda; ruam kedi, köpekler gibi evcil hayvanlarda;kuduz, vb. aşuların yapılması ile kanatlılarda hastalık taraması her yıl yapılacaktır.
- Yem bitkileri ekimi teşvik edilerek, kaliteli kaba yem açığının giderilmesi amacıyla kaba yem üretimi 2010 yılına kadar 7.895 tondan 15.000 tona çıkarılacaktır.
- Mevcut arı kolonisinin ihtiyacı olan temel peteğin temini amacıyla saatte 45 kg petek üretimi gerçekleştiren temel petek üretim tesisi kurulması sağlanacaktır.
- Arıcılık yaptığı tespit edilen köylerde kovan başına alınan 20 kg bal miktarını artırmak için her yıl 50 da. alanda fazelya (arı otu) ekimi gerçekleştirilecektir.
- Tarımsal teşkilatlanmanın güçlendirilmesi amacıyla eğitim çalışmalarında bulunularak, teşkilatlanmaların oluşmasını sağlayıcı ve özendirici, ortakların katılımını ön planda tutan projeler geliştirilecektir.

EĞİTİMDE KALİTENİN ARTIRILMASI

SEKTÖREL VİZYON :

►Evrensel eğitim ve öğretim ilkeleri ile Türk Milli Eğitimi'nin genel amaç ve ilkeleri doğrultusunda kurumsallaşmış eğitim hizmetlerine sahip Atatürk milliyetçiliğine bağlı, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, demokratik değerlere bağlı, yeni fikirlere açık, kişisel sorumluluk duygusuna sahip, çağdaş uygarlığa katkıda bulunabilen, bilim ve teknoloji üretimine yatkın ve beceri düzeyi yüksek, yaratıcı, yeteneklerine uygun mesleğini yürüten, mutlu, özgürlükçü bireyler yetiştiren, eğitim kurumlarından, eğitim fırsat ve eşitliğinden tüm insanların tüm zamanlarda yararlandığı, Eğitim Şehri İğdir.

SEKTÖREL MİSYON:

- Çağın gerekleri ile donanmış, özgür düşünen bireyleri yetiştiren uygun eğitim ortamları sağlamak.
- Kendisi ve toplumla barışık, milli ve evrensel değerleri benimsemiş, bilgiyi üreten ve yöneten, üstün yetenekli bireyler ve iş gücü yetiştirmek.
- Eğitim ve öğretimin bilimsel niteliğini sürekli iyileştirerek, toplumsal eğitimin ihtiyaçlarını belirlemek, eğitim öğretimle üretim sürecini bütünleştirmek.

STRATEJİK AMAÇ:

►Tüm eğitim düzey ve türlerinde, çağın gereklerine ve toplumun gereksinimlerine uygun, öğrenci merkezli eğitim öğretim yapılması, hiçbir nedenle hiçbir bireyin eğitim süreci dışında kalmaması ve öğretmenlerin, mesleki gelişim ve istihdam koşullarının iyileştirilmesini sağlayacak çok yönlü ve geniş kapsamlı eğitim programlarının uygulanmasını sağlamak, eğitimde fırsat eşitliği yaratmak ve ilk ve ortaöğretimde eğitimin kalitesini yükseltmek için altyapı yatırımlarını artırmaktır.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Eğitim yatırımlarında, hızlı nüfus artışı gözlenen bölgeler ile sınıf mevcutları ülke ortalamasının üstünde olan ve göç alan yerleşim yerlerine ağırlık ve öncelik verilerek okul ve derslik sayısının artırılması,
- Tekli eğitim-öğretime geçmek ve sınıf mevcutlarını 30 öğrenci ve daha alt seviyelere çekmek için İlköğretim Kurumlarında yeni derslikler yapılması ve mevcut altyapının standardının yükseltilmesi,
- Kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen hizmetler sırasında 50 yaşın altında olup, okuma-yazma bilmediği anlaşılan vatandaşlar Milli Eğitim Müdürlüklerine bildirilerek, bu şahısların Halk Eğitim Müdürlüğü veya ilgili okul müdürlüğüne okuma-yazma kurslarına katılmalarının sağlanması, okuma-yazma bilenlerin oranının 5 yılda % 90'a, 10 yılda % 99'a çıkartılması,
- Güzel Sanatlar Lisesi-Fen Lisesi ve Spor Lisesi açılması,
- İklim ve ulaşım durumu elverişli olan küçük yerleşim yerlerinde 6-8'inci sınıf öğrencileri ağırlıklı olmak üzere taşınmalı ilköğretime devam edilmesi; iklim

ve ulaşım durumu elverişli olmayan yerleşim yerlerinde yaşayan çocuklara ise YİBO veya Pansiyonlu İlköğretim Okullarında eğitim verilmesine devam edilmesi ve buralarda verilen eğitimin niteliğinin yükseltilmesi,

- Uygulanmakta olan Kitap Okuma Alışkanlığı Edindirme Projesinin daha geniş kapsamlı ve etkin bir biçimde devam ettirilmesi,
- Okul öncesi eğitime önem verilerek öğrencilerin eğitime hazırlanmasına öncelik verilmesi,
- Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan ilköğretim okullarının niteliğinin artırılması ve bu okulların sayısının asgari düzeye indirilmesi,
- Öncelikle ilköğretim kurumlarında olmak üzere, eğitimin her kademesinde bilgisayar destekli eğitim programlarının yaygınlaştırılması, okulların 21'inci yüzyılın gereklerine uygun araç ve gereçlerle donatılması ve öğrencilerin internet imkanlarından yararlanmasının sağlanması,
- İlköğretimin sekizinci sınıfından itibaren meslekî rehberlik hizmeti sunulması, öğrencilerin ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda ortaöğretimde bir alana/bölüme yönlendirilmesi,
- Ortaöğretim kurumlarında eğitim düzeyinin yükseltilmesi, öğrenimde fırsat eşitliği sağlamak amacı ile yeni derslikler yapılması ve mevcut altyapı standardının yükseltilmesi,
- Ortaöğretimde mevcut eğitim olanaklarından yararlanılarak tam gün eğitim uygulamasına devam edilmesi,
- Maddi olanakları yeterli olmayan öğrencilerin okul giysisi, çanta, kitap ve defter gibi gereksinimlerinin karşılanması ve ortaöğretim seviyesinde olup, maddi imkansızlıklar nedeniyle okula gidemeyen kız çocuklarının okutulması,
- Ekonomik gelirleri düşük olan öğrencilerimizi yatılı okutabilmek için gerekli olan yurt ve pansiyon ihtiyacının karşılanması,
- Kırsal alanda zorunlu eğitim çağında olduğu halde sürekli devamsızlık gösteren öğrencilerin okullara devamının sağlanması,
- İş alanlarına, mesleklere ve meslek okullarına yöneltme, işgücü değerlendirme ve girişimcilik, yurttaşlık, etik ve estetik değerleri geliştirme, iş ve beceri eğitimi, meslek değiştirmek isteyenlere olanak tanıma gibi çeşitli alanlarda hizmet üretilmesi,
- Mesleki ve teknik eğitim programlarının hazırlanması ve yürütülmesi ile ilgili yerel yapılanmanın güçlendirilmesi ve uluslar arası standartlara ulaşmayı kolaylaştıracak bir yapıda yürütülmesi,
- Tüm Mesleki ve Teknik İlköğretim Okul atölyelerinin ekip ve ekipman ihtiyaçlarının karşılanması,
- Yaygın eğitim yolu ile kazanılan bilgi ve becerilerin istihdama, kendi işini kurmaya ve üretime dönüştürülmesinin sağlanması ve bunun sürekli kılınması,
- Mesleki örgün ve yaygın eğitim arasında birlik ve bütünlüğün sağlanması, piyasada kazanılan deneyimlerin eğitim yaşamında değerlendirilmesi,

- Toplumda yaşam boyu öğrenme anlayışının benimsenmesini esas alan her türlü yaygın eğitim olanağının desteklenerek geliştirilmesi,
- Özel eğitim alması gereken çocukların normal gelişim gösteren çocuklarla birlikte eğitim göreceği okulların, bütün öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde mekân, donanım, personel ve program esnekliğine kavuşturulması,
- Okul yapılması amacıyla, özel ve tüzel kişiliklere ait arazilerin bir program dâhilinde kamulaştırılması,
- Yerel yönetimlerin, gönüllü kuruluşların ve özel sektörün eğitim yatırım ve etkinliklerine sürekli katılımını sağlayacak çalışmaların yapılması,
- Kitaplığı olmayan okullara okul kitaplıkları yapılması,
- Eğitim tesislerini iyileştirme ve geliştirme çalışmaları yapılması,
- Çocukların zihinsel yeteneklerinin geliştirilmesi yanında ruhsal ve bedensel gelişimlerini de güvence altına alacak rehberlik hizmetlerinin yaygınlaştırılması,
- Rehberlik hizmetlerinin, okul öncesinden başlayarak eğitimin her kademesinde etkin bir şekilde uygulanmasının sağlanması,
- Ana ve babaların, çocuklarının eğitimi üzerinde etkinliğinin artırılması,
- Iğdır Merkezi ve 3 İlçede 0-6 yaş arası aile-çocuk eğitimi programı kapsamında eğitim verilecektir.
- Okul öncesi eğitimden yararlanan çocuk oranı 5 yıl içinde % 47'den % 60 seviyesine yükseltilecektir.
- İlköğretimde okullaşma oranı 5 yıl içinde % 87'den % 90 seviyesine yükseltilecektir.
- Eğitimin kalitesini doğrudan etkileyen fizikî altyapı, donanım, eğitim programı, öğretmen açısından eğitim kurumlarının yeterli düzeye getirilebilmesi için finansman olanaklarının geliştirilmesi ve var olan kaynakların etkin bir şekilde kullanımının sağlanması,

FAALİYET VE PROJELER :

- Stratejik Plan dönemi içerisinde Ziraat Fakültesi açılması için çaba gösterilecektir.
- Plan döneminde okuma-yazma oranını % 90 seviyesine yükseltilecektir.
- İkili öğretim yapan 67 İlköğretim okulunu tekli öğretime dönüştürmek ve il ve ilçe merkezlerinde 39 olan sınıf mevcutlarını 30 öğrenci ve daha alt seviyelere çekmek için İlköğretim Kurumlarında 430 yeni derslikler yaptırılacak ve mevcut altyapının standardı yükseltilecektir.
- Ortaöğretimde tam gün eğitime geçebilmek için plan döneminde 4 genel lise, 1 fen lisesi, 1 sağlık meslek lisesi olmak üzere 168 derslikli 7 okul yapılacaktır.
- Plan dönemi içinde, İlköğretimde taşınmalı eğitimden yararlanan öğrencilerin yararlanabileceği taşıma merkezi olarak görülen Kervansaray

İlköğretim Okuluna 500 öğrenci kapasiteli öğrenci yurdu yapılarak, eğitim hizmetlerine sunulacaktır.

- İlköğretimde Plan dönemi içinde Aralık İlçesinde 250 öğrenci kapasiteli ek pansiyon binası yapılacaktır.
- Tuzluca İlçesi Gaziler Askeri Taburundan devredilen tesislerin YİBO'ya dönüştürülmesi 2006 yılında tamamlanacaktır.
- Iğdır Merkez İlçede ortaöğretimde 500 öğrenci kapasiteli (250 kız-250 erkek) pansiyon binası yapılacaktır.
- Plan dönemi içinde Tuzluca İlçesinde ortaöğretimde 200 (100 kız-100 erkek) öğrenci kapasiteli yurt binası yapılacaktır.
- Plan dönemi içerisinde İl Merkezi ve diğer 3 İlçede Halk Eğitim Merkezi binası yapılacaktır.
- Plan dönemi içerisinde özellikle kırsal kesimde bulunan okullarımızda öğretmenlerimizi buldukları yerlerde barındırmak, eğitim ve öğretim kalitesini yükselteceğinden 26 adet öğretmen lojmanı yapılacaktır.
- 2010 yılı sonuna kadar 34 okulumuz daha bilgi teknolojisi kapsamında bilgisayar laboratuvarına kavuşturulacaktır.
- İl genelinde 32 okulumuzda bilgisayar laboratuvarı mevcut olup, bunun 22 adedi geçmiş yıllarda kurulduğu için yeni programlara cevap vermeyecek durumdadır. Bu bilgisayarların modernizasyonu 2007 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.
- İlimiz Merkez ve bağlı İlçelerinde 30 ilköğretim okuluna (tuvaleti olmayan) devlet-vatandaş işbirliği ile tuvalet yapılması sağlanacaktır.
- İlköğretim okullarında internete ulaşım sağlanabilmesi için yapılacak çalışmalara destek verilecektir.
- Okul yapılması amacıyla, il ve ilçe merkezlerinde bulunan, özel ve tüzel kişiliklere ait arazilerin bir program dâhilinde kamulaştırılması yapılacaktır.
- 2010 yılı sonuna kadar Iğdır Merkezinde 2 adet ve 3 ilçede 1'er adet olmak üzere, toplam 5 adet 12 derslikli anaokulu yapılarak hizmete sunulacaktır.
- Plan dönemi sonuna kadar mevcut okulların en az % 50'sinde "Ana Sınıfı" açılarak hizmete sunulacaktır.
- Tüm Otel İşletmecilerinin otelcilik ve turizm bölümünün çağrılarına uyarak açılacak olan seminerlere iştirak etmeleri ve işletmeciler tarafından talep edilmesi halinde halka yönelik seminer ve konferanslar yukarıdaki bölümler çerçevesinde verilecektir.
- Halkın mesleki eğitimi yönünde halk eğitim programları uygulanacaklardır.

SAĞLIKTA KALİTENİN ARTIRILMASI

SEKTÖREL VİZYON :

►Her bireye çağdaş, kaliteli, adil ve ulaşılabilir sağlık hizmetlerinin verildiği Sağlık Şehri İğdir.

SEKTÖREL MİSYON:

►Her bireye hak ettiği çağdaş ve kaliteli sağlık hizmetini eşit olarak sunmak.

►Sağlık alanında fiziki ve beşeri alt yapıyı sürekli geliştirmek uluslararası standartlar düzeyine taşımak.

►Halkın yaşam kalitesini yükseltmek, sağlıklı ve uzun yaşama isteklerini sağlamak.

►Gelişmiş ülkeler düzeyinde sağlık hizmeti üreterek, toplumun sağlığını geliştirerek, tüm sektörlerdeki verimliliği ve etkinliği yükselterek ülke ekonomisine katkı sağlamak.

STRATEJİK AMAÇ:

►Halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun, çağdaş yaşamın gerekleriyle uyumlu, kırsal-kent arasındaki sağlık hizmeti farklılıklarını azaltıcı, ulaşılabilir ve verimli bir şekilde kaliteli hizmet sunarak, il halkının yaşam kalitesini yükseltmektir.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Sağlık hizmetlerinde kalitenin yükseltilebilmesi için sağlık kurumlarının fiziki altyapı donanımı ve personel ihtiyaçlarının karşılanması,
- Sağlık kurumlarının fiziki altyapı, donanım ve personel envanterinin çıkarılması,
- İl merkezindeki hastanelere yığılmaları önlemek ve hizmetin ulaşılabilirliğini artırmak amacıyla, standardı yükseltilmiş ilçe devlet hastanelerinin personel ve tıbbi donanım eksiklikleri giderilip, daha verimli çalışmaları yoluyla sağlık hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve yatak işgal oranlarının artırılması,
- İl'deki sağlık kurumları ve hizmet basamakları arasında koordinasyon ve işbirliğinin güçlendirilmesi,
- İl'in sağlık verilerinin toplandığı İl Sağlık Bilgi Sistemi oluşturulması, İl'in sağlık ölçüt düzeylerinin kayıt altına alınması,
- Özel sağlık kuruluşlarının etkin ve düzenli olarak denetlenmesi,

- Kendi hizmet binasında hizmet veremeyen sağlık ocağı ve sağlık evlerine ilişkin hizmet binası yapılarak, faaliyete geçirilmesi ayrıca, nüfusu artan bölgelere yeni sağlık ocakları yapılması,
- Koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik verilerek, bu hizmetlerin temel sağlık hizmetleriyle birlikte yaygın, sürekli ve etkili bir şekilde sunulması,
- Kırsal kesime halk sağlığı hizmetlerinin daha etkin olarak götürülmesine yönelik mobil hizmet desteği verilmesi,
- İlimizdeki sağlık çalışanlarının gebe izlem sayısı, bebek izlem sayısı arttırılarak koruyucu hekimlik çalışmalarına öncelik verilmesi,
- Sağlık sektöründe sağlık eğitim ve tarama çalışmalarına daha fazla önem verilerek içme ve kullanma suları, yetersiz beslenme, çevre ve hava kirliliği gibi etkenlerden kaynaklanan durumlar için ilgili kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyon sağlanarak, insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen etkenlere karşı gerekli tedbirlerin alınması ve gerekli yatırımlara başlanması,
- Bulaşıcı hastalıklarla mücadele, dengeli beslenme, bağışıklık kazanma, koruyucu sağlık hizmetleri, ağız ve diş sağlığı, ilk yardım, çevre sağlığı ve trafik kazaları gibi eğitim programlarının geliştirilerek il genelinde yaygın şekilde uygulanmasının yanında okullarda bu tür programlara ağırlık verilmesi,
- Sağlık ocağı ve sağlık evlerinde verilen hizmetlerden halkın daha fazla yararlanmasını sağlamak için yeni düzenlemeler yapılması, mobil sağlık ekipleri kurulması,
- Herkese sağlığı destekleyecek bilginin ulaşılabilirliği, etkili kullanımı ve dağılımı sağlayacak araştırma, bilgi ve iletişim sistemleri kurulması.

FAALİYET VE PROJELER :

- İl Merkezi ve İlçelerdeki kamu sağlık kurumlarının fiziki altyapı, donanım ve personel envanteri 2006 yılında çıkarılacaktır.
- Stratejik Plan dönemi içinde İl Merkezine 2 ve Karakoyunlu İlçesine bağlı Bulakbaşı ve Mürşitali köylerine 1'er olmak üzere, toplam 4 adet sağlık ocağı yapılacaktır.
- Sağlık kurumlarının personel sayısı için 2006 yılında norm kadrolar belirlenecek, personel dengesizliği giderilecek, personel eksikliği bulunan yerlere sözleşmeli personel alınacaktır.
- Çağdaş sağlık hizmeti sunulabilmesi için sağlık birimlerinin fiziki alt yapı eksiklikleri 2010 yılına kadar giderilecektir.
- İlçelerden merkeze sevki ve yoğunlaşmayı azaltmak için ilçe sağlık birimlerinin personel ve tıbbi donanım eksiklikleri Stratejik Plan dönemi içerisinde giderilecektir.

- SSK'ya aitken Sağlık Bakanlığına devir edilen M.Sıddık Şide Hastanesi binasının Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi olarak yapımı ve donanımı 2007 yılına kadar tamamlanacaktır.
- Koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik verilerek, bu hizmetlerin temel sağlık hizmetleriyle birlikte yaygın, sürekli ve etkili bir şekilde sunulması sağlanacak, rutin aşı oranları ortalaması 2008'e kadar %90 seviyesine, bebek ölüm oranı ‰14' ten ‰10 seviyesine çekilecektir.
- Acil-ilk yardım, bebek dostu, anne sütü ve beslenme, aile planlaması, vb konularda 10 hekim, 350 sağlık çalışanına eğitim verilecektir.
- İlgili sağlık personeli tarafından kullanılması gereken sağlık ocaklarına bağlı nüfusun sağlık kayıtları 2007 yılı sonuna kadar elektronik ortama aktarılacak ve özellikle koruyucu olmak üzere, bireyin tüm sağlık bilgileri (öyküsü, kullanmakta olduğu ilaçlar, bağışıklama, AÇS ve aile planlaması gibi) aynı gün içinde işlenerek kaçaklar önlenecektir.
- Kırsal kesime halk sağlığı hizmetlerinin daha etkin olarak götürülmesine yönelik mobil hizmet desteği verilerek, bina yapımına başlanılmadan sağlık hizmetleri yaygınlaştırılacaktır. Bu sayede her yıl 80 köye sağlık hizmeti desteği verilerek sağlık personelinin gezi ve ziyaret sayısı arttırılacaktır.
- Koruyucu sağlık hizmetlerinin (bağışıklama, ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması, çevre, okul ve yaşlı sağlığı) geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve uygulanmasında İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Belediyeler ve ilgili Sivil Toplum Kuruluşlarıyla işbirliği ve koordinasyon sağlanacaktır.
- Her yıl ihtiyaç planlaması yapılarak, hap, kondom ve ria gibi aile planlaması çalışmalarında % 100 başarı sağlanacaktır.
- Şebeke sularında serbest bakiye klor (kalıcı klor) oranının 0.5 ppm olacak şekilde rutin olarak klorlanması ve sık sık meydana gelen su kesintileri nedeniyle haftada bir defa süper klorlama yapılması sağlanacaktır.

GENÇLİK VE SPORDA KALİTENİN ARTIRILMASI

SEKTÖREL VİZYON :

➤ Sorumluluk duygusu gelişmiş, yeni fikirlere açık, kültürel değerlerimizi özümsemiş, ülkenin hedef ve imkanlarını bilen ve benimseyen, araştırmacı, eleştirel yaklaşım ve demokratik tavırlar gösterebilen ve kendi kişiliklerini geliştirirken topluma ve kalkınma sürecine katkıda bulunan özgüvenli bir gençlik yetiştiren bir İğdir.

➤ Spor salonu, antrenman sahaları, futbol sahaları ve atletizm pistlerinin olduğu, nüfusun en az % 50'sinin aktif spor yaptığı, sporun her dalında yarışmacı düzeyde aktivitelerin gerçekleştiği milli takımlara sporcu yetiştiren İğdir.

SEKTÖREL MİSYON:

➤ Gençler için geliştirici ve sağlıklı hizmetler ağı oluşturmaya katkıda bulunmak, her ortamda gençlerin zihinsel, bedensel, ruhsal, sosyal ve sanatsal açılardan gelişme ve yetişmesine olanak hazırlamak, okulda, ailede ve kentte gençler için etkili iletişim ortamları hazırlamak,

➤ Gençlerin madde kullanımını önlemek için ortak amaç ve hedefler belirlemek, ulusal eylem planı kapsamında, gençleri odak olacak aktiviteleri aynı anlayış ve ölçütlerle geliştirmek,

➤ İl'de yürütülen sportif faaliyetlerin koordinasyonunu sağlamak,

➤ Sporun geniş kitlelere yayılması için gerekli sportif altyapı hizmetlerini götürmek,

➤ Vatandaşlara hangi yaş grubunda olursa olsun spor yapılması gerektiği ve "Sağlam kafa sağlam vücutta olur" bilincini aşlamak.

STRATEJİK AMAÇ:

➤ Gençlerin, aile, arkadaş ve sosyal çevredeki yaşamları üzerinde belirleyici olmasına yardımcı olmak, kişiliklerini ve özgüvenlerini geliştirmek,

➤ Kırsal kesimde yaşayan halka, özellikle gençlere yönelik spor yapma imkanı sunmak ve spor alt yapısının il genelinde dengeli dağılımını sağlamaktır.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Gençlerin kendi yaşam ve yaşam kaynakları üzerinde denetim sahibi olmasına imkan sağlanarak üretkenliğinin ve yaratıcılığının harekete geçirilmesi,
- İnsanların rahat spor yapmasını sağlamak için gerekli alt yapı çalışmalarının yapılması,

- Başarılı sporcuların yetişmesi, sporun yaygınlaşması için gerekli çalışmaların yapılması,
- İl genelinde sivil toplum örgütleri ve resmi kuruluşlarla işbirliği içerisinde bireylerin spora katılımını teşvik eden kampanyalar başlatılması,
- İl’de tüm spor dallarına yönelik fiziki altyapının oluşturulması ve mevcutların modernizasyonu için çalışmalar yapılması,
- Hakem ve antrenör sayılarının artırılması,
- Halkın sportif etkinliklere katılımını sağlamak için yeni semt sahaları yapılması,
- Okulların spor alt yapı imkanlarının geliştirilmesinin sağlanması,

FAALİYET VE PROJELER :

- Plan dönemi sonuna kadar Iğdır Merkezinde ve 3 İlçede 1 adet olmak üzere, toplam 4 adet spor kompleksi yaptırılarak hizmete sunulacaktır.
- 20 adet olan spor kulübü sayısı Stratejik Plan dönemi sonuna kadar 50’ye çıkarılacaktır.
- Halen 1.580 olan lisanslı sporcu sayısı Stratejik Plan dönemi sonuna kadar 5.000 seviyesine çıkarılacaktır.
- 2005 yılında tespit edilen ve uygun arazisi bulunan 21 yerleşim yerinde 2007 yılı sonuna kadar 1’er adet semt sahası yapılacaktır.

Semt sahası yapılacak yerler:

- Iğdır Merkez :Oba, Kuzugüden, Çalpala, Bayraktutan, Küllük, Kasımcı, Necefali,Yaycı, Yukarı Çarıklı Köyleri ve Alikamerli Mahallesi.
- Aralık İlçesi :Yukarı Aratan, Aşağı Aratan, Gödekli, Hasanhan Köyleri ile Orta Mahalle.
- Karakoyunlu İlçesi :Zülfikar, Koçkiran, Kacerdoğuşalı, Cennetabat, Bayatdoğuşalı köyleri ve Taşburun Beldesinde semt sahaları yaptırılacaktır

- Iğdır Merkez Suveren Köyü üst kısmında Kayak Merkezi kurulmasına yönelik çalışmalara 2006 yılında başlanarak Stratejik Plan dönemine kadar tamamlanması için çaba gösterecektir.
- Dağcılık sporu ve daha birçok sportif imkanlara çok elverişli bir potansiyel oluşturan Ağrı Dağının düzenlenecek sempozyumlarla etkin tanıtımı yapılacaktır.

- Tüm spor sahalarına soyunma odası, hakem odası ve tuvalet yapılacaktır.
- Kentte ya da kırdada yaşıyan tüm yaş gruplarından, profesyonel ve amat3r sporcuların rahat spor yapmasını sağlamak için gerekli alt yapı çalışmaları yapılacaktır.
- Mevcut tesislerin bakım ve onarımları her yıl düzenli olarak yapılacaktır.
- Mevcut tesislerin donanım eksiklikleri 2007 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.
- Planlama d3nemi sonuna kadar 20 amat3r spor kulübü sayısı 50'ye, 3101 olan lisanslı sporcu sayısı 5000'e çıkarılacaktır.

SANAYİ, TİCARET VE MİKRO YATIRIMLAR

SEKTÖREL VİZYON :

Yatırımlarda nimet-külfet dengesini gözeterek, proje seçiminde teknik, ekonomik ve sosyal kriterlere ve önceliklere uyan, yöresel, bölgesel ve ulusal gelişme stratejilerine bağlı, Avrupa Birliği Bölgesel Gelişme Programları ile uyumlu, yatırım uygulamalarında disiplini sağlayan, sanayi ve ticarete söz sahibi iştir.

SEKTÖREL MİSYON:

Yatırım fikirlerinin oluşturulmasında ve bu projelere mali ve hukuki destek sağlamakta sıkıntı çeken küçük girişimcilere ve dezavantajlı gruplara uygun yatırım alanları sunmak, bu grupların mali kaynaklara ve uygun yatırım alanlarına erişimlerini kolaylaştıracak düzenlemeler yapmak ve stratejik amaç ve hedeflere uygun altyapıyı oluşturmaktır.

STRATEJİK AMAÇ :

Gelirleri veya sermaye birikimleri yetersiz küçük girişimcilerin ve dezavantajlı grupların; mesleki sanatsal birikimlerini, yeteneklerini ve gelirlerini artırıcı faaliyetlere kanalize etmek, desteklemek ve işsizliğin azaltılmasına katkıda bulunmaktır.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Pazara yönelik üretimde bulunabilecek işletmelerin desteklenmesine yönelik çalışmaların yapılması, (kredi, pazar araştırmaları, bilgiye erişim, teknik danışmanlık ve yardım)
- Kırsal alanda tarımsal üretimin yanı sıra sürekli ve sürdürülebilir gelir kaynakları için işleme, paketlenme ve depolamaya yönelik tesislerin kurulması ve bunlara yönelik girişimlerin desteklenmesi,
- Kırsal alanda organize üretim ortamı yaratacak (örneğin hayvancılık ve seracılık) çalışmalarda bulunmak, özellikle küçük ölçekli işletmeler için ortak makine-ekipman kullanımını özendirerek modeller oluşturulması,
- Kırsal alanda üretici ve sanayiciyi bir araya getirecek pazarlama koşullarının ve üretim modellerinin oluşturulması ve yaygınlaştırılması,
- Kırsal alanda kendi işini kurmak isteyen başta kadınlar olmak üzere kredi sistemlerinin (mikro-finans) oluşturulması ve girişimcilerin özendirilmesi,

- Hedef kitlenin gelirlerini artırmak ve işsizliği azaltmak için yöresel potansiyeli bulunan tarım, hayvancılık, el sanatları, dokumacılık ve halıcılık gibi yerel kalkınma girişimlerinin desteklenmesi,
- KOBİ'lerin desteklenmesi ve güçlendirilmesi,
- Küçük ölçekli altyapı inşaatlarının desteklenmesi,
- Modern teknolojiye uygun yeni tarım araç ve gereçlerini, düşük bir bedel karşılığında çiftçilerin kullanımına sunarak, üretim faaliyetlerine katkıda bulunulması,
- Avrupa Birliği ve Dünya Bankasının yerel kalkınma girişimleri için verdiği hibe ve yardımların etkin bir şekilde kullanımının sağlanması,
- Hedef kitlenin küçük sermaye gerektiren gelir artırıcı faaliyetlerini desteklemek amacıyla projeler üretilmesi ve bunların tanıtımının yapılması,
- Tarım ürünlerinde ve özellikle katma değeri yüksek tarıma dayalı sanayi ürünlerine öncelik verilerek üretim ve ihracatın artırılması,
- Ülkemizin AB'ye üyeliği yönünde ortaya konulan plan ve programlarda yer alan politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi için sürdürülen çalışmaların gerektirdiği yatırımlara hız ve ağırlık verilmesi,
- Kamu altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde özel sektör katılımını içeren modellerden azami oranda yararlanılması,
- Kamu yatırım teklif ve kararları, sağlıklı sorun analizlerini içeren sektör çalışmalarına ve nitelikli yapılabirlik etüt ve analizlerine dayandırılması,
- Ödenek tekliflerinde sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra devam eden projelerden;
 - Kısa vadede tamamlanarak ekonomiye kazandırılacak projelere,
 - Uygulamasında önemli fiziki gerçekleşme sağlanmış öncelikli projelere,
 - Yatırım Programında önemli oranda fiziki gerçekleşme sağlanmış öncelikli projelere,
 - Başlatılmış bulunan diğer projelerle bağlantılı veya eş zamanlı olarak yürütülmesi ve tamamlanması gereken projelere,
 - Afetlerin önlenmesi ve afet hasarlarının telafisine yönelik projelere,
 - AB'ye üyelik yönünde ortaya konulan politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi için sürdürülen çalışmaların gerektirdiği projelere ağırlık verilecektir.

FAALİYET VE PROJELER :

- İnşaatı devam eden Organize Sanayi Bölgesi Projesi Stratejik Plan döneminde tamamlanacaktır.
- İran-Erzurum-Ankara Doğalgaz Boru Hattından İlimize gaz verilmesi için Stratejik Plan dönemi içinde çaba gösterilecektir.
- Stratejik Plan dönemi içerisinde yarım kalan Iğdır Havaalanı İnşaatının tamamlanması için gerekli çaba gösterilecektir.
- Stratejik Plan dönemi içerisinde Kars-Iğdır-Nahçıvan Demiryolu bağlantısının yapılması için gerekli çaba gösterilecektir.
- İran sınırında Borualan Sınır Ticaret Merkezinin kurulması için Stratejik Plan döneminde çaba gösterilecektir.

(Strateji: Gümrük ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile gerekli koordinasyon sağlanarak Bakanlar Kurulu Kararının alınması yönünde yapılan girişimlere 2006 yılında da devam edilecektir.)

- Dilucu Sınır Kapısında yapılması kararlaştırılmış olan Dilucu Sınır Ticaret Merkezinin açılması için özel statü tanınması konusunda çaba gösterilecektir.
- Yakın gelecekte Ermenistan Sınır Kapısının açılması mümkün görülmemektedir. Ancak, açıldığı takdirde Sınır Ticaret Merkezi Kurulması yönünde girişimlerde bulunulacaktır.
- El sanatları alanında birikimi olan ailelere dokuma tezgâhı alınacaktır.
- Mikro kredilerle üretilen ürünlerin pazarlanabilmesi için kooperatif ve üretici birlikleri oluşturulacaktır.
- İlin tarım potansiyeli göz önüne alınarak, proje ekipleri kurulması ve kırsal alandaki projelerin idare tarafından mikro kredilerle desteklenmesi sağlanacaktır.
- Günümüz teknolojisine uygun yeni tarım araç ve gereçlerini, düşük bir bedel karşılığında çiftçilerin kullanımına sunarak, üretim faaliyetlerine katkıda bulunulacaktır.
- Iğdır'ın öncelikli sektörel potansiyelini tanıtıcı ve yeni teşvik uygulamaları ile uygun yatırım profilleri konusunda bilgilendirici kitap ve broşürler 2006 yılında hazırlanarak dağıtılacaktır.
- Iğdır'ın kalkınabilmesi, büyümesi ve gelişmesi için sektörel bazda öne çıkan potansiyeller ve uygun yatırım alanları üzerinde istişare toplantıları düzenlenecektir.
- İl'de fiili üretimi 5.200 ton/yıl olan Pomza Taşı'nın tanıtımı ve kullanım alanları yaygınlaştırılacaktır.
- Iğdır-Doğubeyazıt, Tuzluca-Iğdır-Nahçıvan ve Tuzluca-Horasan arası duble yol çalışmasının 2010 yılına kadar tamamlanması için gereken destek sağlanacaktır.

SOSYAL HİZMETLER VE YARDIMLAR

SEKTÖREL VİZYON :

Sosyal yardım ve hizmete muhtaç dezavantajlı gruplara; Avrupa Birliği standartlarına uygun çağdaş, kaliteli, süratli, ulaşılabilir, etkin ve verimli sosyal hizmetlerin sunulduğu, sosyal hizmetlerde başarılı İğdir.

SEKTÖREL MİSYON:

Dezavantajlı grupların sosyal hizmetlere kolaylıkla ulaşımını sağlayacak düzenlemeler yapmak, mevzuatla dezavantajlı gruplara sağlanan kolaylıkların bir an önce pratiğe geçmesini sağlamak, sosyal hizmetlerin etkinliğini artırmak, sürekliliğini sağlamak, sosyal hizmete muhtaçlara yönelik araştırma, planlama ve verilen hizmetlerin sürekli geliştirilmesini sağlamaktadır.

STRATEJİK AMAÇ:

Korunmaya, bakıma veya yardıma muhtaç aile, çocuk,sakat,yaşlı ve diğer kişilere götürülen sosyal hizmetlerin, ihtiyaç sahiplerine, yaygın etkili ve sürekli bir şekilde ulaştırılmasını sağlamak, değişen toplum yapısı ile oluşabilecek sosyal sorunlara karşı yeni hizmet modellerini geliştirmektir.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Ekonomik, sosyal ve sağlık yönünden yoksun dezavantajlı kişi ve grupların (yoksullar, yaşlılar, kadınlar, zihinsel ve bedensel engelliler, kimsesizler ve sokakta yaşayan-çalışan çocuklar) kimlik bilgileri, adresleri, dezavantaj durumları ve gereksinimleri belirlenerek, gerekli yardımların yapılması,
- Dezavantajlı kişi ve gruplara ilişkin bilgilerin kayıt altına alınması,
- Dezavantajlı kişi ve grupların ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik kaynaklar ve kriterlerin belirlenmesi,
- Dezavantajlı kişi ve gruplara, kamu hizmetlerinde yardımcı olmak üzere "Vatandaş Hizmet Temsilciliği" kurulması,
- Ayni ve nakdi yardımların gereksinim sahiplerine etkili ve etkin bir şekilde ulaştırılması,
- Ekonomik yoksunluk içinde bulunan kişi ve ailelerin çocuklarının çocuk yuvası ve yetiştirme yurdu gibi kurumsal bakım hizmeti alarak ailelerinden ayrılmaları yerine, aileleri ile birlikte yaşayabilmelerini sağlayıcı alternatif koruyucu-önleyici tedbirlerin alınması,

- Ailelere aile danışmanlığı, rehabilitasyon gibi sosyal hizmetler verilerek, çocukların sağlıklı ve mutlu ortamlarda yetişmelerinin sağlanması, aile içi şiddetin önlenmesi,
- Sokakta yaşayan ve/veya çalışan çocukların korunma ve rehabilitasyon süreçleri tamamlanarak içinde buldukları topluma yeniden entegrasyonlarının sağlanması,
- Sokakta yaşayan ve çalışan çocuklar için Koordinasyon Merkezi oluşturulması, madde bağımlısı çocukların tespit edilmesi ve gerekli rehabilitasyon programlarının uygulanması,
- Sokakta yaşayan-çalışan çocukların sokağa itilme nedenlerinin ortadan kaldırılabilmesi için, sorunun kaynağı olan ailelerin içinde buldukları toplumla kaynaşmasını sağlayıcı tedbirlerin alınması,
- Engellilere yönelik hizmetlerin etkili ve daha işlevsel hale getirilmesi, toplumla entegrasyonlarını kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması,
- Engellilerin bilgi becerilerinin geliştirilmesine ve toplumla uyumlaşmalarına yönelik eğitim, sosyal ve sportif amaçlı tesisler ile rehabilitasyon merkezlerinin kurulması ve açılmasının teşvik edilmesi,
- Engellilerin şehir içinde yaşamlarını kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılması,
- Eğitim ve sağlık alanlarının yanı sıra, hayırseverlerin yardım yapabilecekleri diğer alanların tespitine yönelik bir çalışma yapılarak yardım alanlarının çeşitlendirilmesinin sağlanması,
- Hayırseverlerin yaptıkları yardımları duyuran yayınların yapılması,
- Hayırseverlerin toplumda sosyal statü kazandırılması için resmi törenlerde ve kamuya açık toplantılarda onurlandırılması,
- Yaşlılara, kadın ve çocuklara, özürlülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında gönüllü kişilerin dayanışma ve katılımının artırılması,
- Özürlüler başta olmak üzere, çalışma hayatında özel ilgiye muhtaç kimselere gerekli özenin gösterilmesi,
- Özel sektörün ve gönüllü kuruluşların sosyal hizmetler alanındaki faaliyetlerinin desteklenmesi,
- Yoksul kesimlerin eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlere ulaşması ve yararlanabilmesi imkanlarının artırılması,

FAALİYET VE PROJELER :

- Dezavantajlı kişi ve gruplara ilişkin bilgiler 2006 yılının ilk yarısında belirlenerek, kayıt altına alınacaktır.
- Dezavantajlı kişi ve grupların ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik kaynaklar ve kriterler 2006 yılının ikinci yarısında belirlenecektir.
- Aynı ve nakdi yardımların gereksinim sahiplerine etkili ve etkin bir şekilde ulaştırılabilmesi için çeşitli kişi, kurum ve kuruluşlarca dağınık halde yapılan aynı ve nakdi yardımlar 2007 yılına kadar tek bir çatı altında toplanarak, fonksiyonelliği ve miktarları arttırılacaktır.
- Diğer bireylere oranla dezavantajlı durumda olan yaşlı ve engellilerin buldukları sosyal çevrede sorunlarının çözülebilmesi, kişinin sosyal yaşamını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi amacıyla kurumsal bakım hizmetinin yerini alacak şekilde evde bakım modeline geçiş planlama dönemi içinde yapılacaktır.
- Gereksinimlerin karşılanmasına, kaynaklara ve belirlenen kriterlere göre önceliklendirmenin ve takvimlendirmenin de yer aldığı bir plan çerçevesinde 2007 yılında çalışmalara başlanacaktır.
- Çalışmalar İl Özel İdaresi tarafından sürekli izlenerek, her yılın sonunda "Yıllık Rapor" halinde, yardım yapılanların isimleri belirtilmeden, İl Özel İdaresi tarafından web sayfasında yayınlanacaktır.

(Strateji: Çalışmalar; Kaymakamlar, Muhtarlar, İl ve İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, Belediyeler, Milli Eğitim ve Sağlık İl Müdürlükleri, Sivil Toplum Kuruluşları ve hayırseverlerle işbirliği içinde gerçekleştirilecektir.)

- İl'deki muhtarlar psiko-sosyal ve ekonomik yoksunluk içinde bulunan vatandaşların ihtiyaçları doğrultusunda başvurabilecekleri kurum ve kuruluşlar hakkında bilgilendirilecektir.
- İşitsel ve görsel medya kullanılarak etkin bir tanıtım faaliyeti ile koruyucu aile sayısı arttırılacaktır.
- Sokakta Yaşayan ve Çalışan Çocuklar Koordinasyon Merkezi 2006 yılının ilk yarısında oluşturulacak ve İl düzeyinde gerekli tedbirler alınacaktır.
- Sokakta yaşayan-çalışan çocukların sokağa itilme nedenlerinin ortadan kaldırılabilmesi için, sorunun kaynağı olan ailelerin içinde buldukları toplumla kaynaşmasını sağlayıcı ve toplumsal değişme sürecinde sorunlarla baş edebilme yeteneklerini geliştirici ve kolaylaştırıcı etkisi nedeniyle Toplum Merkezi faaliyetlerine ağırlık verilecek ve faaliyet alanları genişletilecektir.
- Engellilerin bilgi becerilerinin geliştirilmesine ve toplumla uyumlaşmalarına yönelik eğitim, sosyal ve sportif amaçlı tesisler ile rehabilitasyon merkezlerinin kurulması ve açılması sağlanacaktır.

- Engellilerin şehir içinde yaşamalarını kolaylaştırmaya yönelik fiziki düzenlemelerin yapılmasını sağlayıcı tedbirler alınması için belediyeler ve resmi kuruluşlar ile işbirliği yapılacaktır.

- Genel toplumsal yaşam alanlarında (tuvaletler, spor alanları, park ve bahçeler ve yaya kaldırımları gibi) engellilerin yararlanmasına yönelik düzenlemelerin yapılması sağlanacaktır.

(Strateji: Engellilerin şehir içinde yaşamalarını kolaylaştırmaya yönelik fiziki düzenlemelerin yapılmasını sağlayıcı tedbirler alınması için belediyeler ve resmi kuruluşlar ile işbirliği yapılacaktır.)

- Hayırseverlerin yaptıkları yardımları duyuran yayınlar yapılacaktır.

- Hayırseverlerin toplumda sosyal statü kazandırılması için resmi törenlerde ve kamuya açık toplantılarda onore edilmesi sağlanacaktır.

(Strateji: Yaşlılara, kadın ve çocuklara, özürülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında İl'de gönüllü kişilerin dayanışma ve katılımı artırılacaktır.)

KÜLTÜREL YAŞAM VE TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ

SEKTÖREL VİZYON :

►Doğal, tarihi ve turistik zenginliklerini koruyan, geliştiren, ulusal ve uluslar arası alanlarda tanıtan, pazarlayan, toplumun bütün bireylerini bilinçlendirerek milli bütünlüğün güçlenmesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunan, Kültür Şehri Iğdır.

►İl'deki turizm potansiyelinin harekete geçirilerek, alternatif turizm türlerinin geliştirildiği, Ağrı Dağının tüm turistik değerlerinden yararlanıldığı ve İlin turizm kaynaklarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanındığı turizm şehri Iğdır.

SEKTÖREL MİSYON:

►Iğdır'ın sahip olduğu tarihi ve kültürel varlıkları fonksiyonel hale getirmek, el sanatlarını korumak, tanıtmak ve gelir getirici bir sektör olması için gerekli faaliyetlerde bulunmak, halkın kültür ve sanata olan ilgisini artırmak ve geliştirmektir.

►Alternatif turizm türlerini geliştirerek, ilin turizm kaynaklarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak ve özellikle Ağrı Dağını ulusal ve uluslar arası düzeyde bir turizm merkezi haline getirmek.

STRATEJİK AMAÇ :

►İl'deki kültür ve sanat faaliyetlerine her türlü destek sağlanarak ilin sosyal, kültürel ve sanat yaşamını çeşitlendirmek ve zenginleştirmektir.

►Iğdır günümüzde barındırdığı turizm yatırımlarının devam etmesinin yanı sıra; Ağrı Dağı ile taşıdığı turizm potansiyelinin ve turizm sektörüne yapabileceği katkının büyük olması nedeni ile geniş tabanlı ve koordinasyonlu çalışmalar ile araştırma ve planlaması yapılarak kullanıma açılmalı ve değerlendirilmelidir.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Kültürel varlıklarımızın tespiti yapılarak, halkımızın tanınmasına ve yararlanmasına sunulması,
- Kültürevi açılması,
- İl'deki tüm okullara kültürel değerlerimizi tanıtan afiş, broşür ve CD dağıtılması,
- İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliği yapılarak hazırlanacak program kapsamında okullarda İlin kültür varlıklarının tanıtımına yönelik gezilerin gerçekleştirilmesi,

- Halkımızın kültür, sanat ve spor etkinliklerine katılımını sağlamak amacıyla, konser, tiyatro vb etkinliklerin desteklenmesi ve teşvik edilmesi,
- Kültürel alt yapının güçlendirilmesi, kültürel etkinliklerin yaygınlaştırılması,
- Kütüphane hizmetlerinin daha verimli ve etkin bir hale getirilmesi.
- İl Turizm Envanterinin hazırlanması,
- İlimizin turizm değerlerini (tarihi ve doğal) tanıtmak amacıyla, belediyelerin, sivil toplum kuruluşlarının, turizm sektörünün ve ilgili diğer kurumların katılımı ile etkin bir tanıtım faaliyeti yürütülmesi,
- Turizm fuarlarına, katılım sağlanarak, açılacak standlarda ilin turizm ve kültür değerlerinin tanıtımının yapılması,
- İlimizin tarihi ve doğal zenginliklerini tanıtan afiş, broşür, kitapçık (çeşitli dillerde) ile Türkçe ve İngilizce tanıtım CD'leri yaptırılıp, dağıtılarak, tanıtım faaliyetlerinin arttırılması, bunun sürekliliği ve güncelliğinin sağlanması,
- Tanıtım ve pazarlama faaliyetleri belediyeler ve turizm alanındaki özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde gerçekleştirilmesi,
- İlimizi ziyaret eden turist sayısını arttırmak için diğer illerdeki turizm işletmeleri ve tur operatörleriyle işbirliği yapılması,
- Halı, kilim, dokuma, tekstil ve hediyelik eşya gibi ürünlerin turizm sektörüne daha fazla yönelmesi için sektöre destek sağlanması.

FAALİYET VE PROJELER :

- Yarım kalan Kültür Merkezi inşaatının en kısa süre içerisinde tamamlanması için çaba gösterilecektir.
- Iğdır Merkez Harmandöven Köyünde bulunan mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait 13. Yüzyıl sonlarında Anadolu Selçuklu Devletince yaptırılmış son abidevi ese olan Şerafettin Ejder Kervansarayının Vakıflar Genel Müdürlüğünce aslına uygun olarak onarılması sağlanacaktır.
- Iğdır Merkez Çakırtaş Köyünde bulunan tarihi Kul Yusuf Kümbetinin aslına uygun olarak onarılması sağlanacaktır.
- Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunca tescil ve koruma altına alınan Soykırım Anıt Müzesi, Mehmet Çavuş Şehitliği, Koçbaşı Mezarları, Asma Köyü-Gül Mevkii Kaya Mezarları ile tescil ve koruma altına alınmayan Oba, Hakmehmet ve Gedikli Köylerinde bulunan soykırım anıt mezarların Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunca tescil ve koruma altına alınması; bakım, onarım ve çevre düzenlemeleri 2007 yılına kadar yapılacaktır.
- 2006 yılı sonuna kadar Kültürevi binasının hizmete sokulması için çaba gösterilecektir.
- 2006 yılına kadar geleneksel el sanatlarının tespitine ve bunların envanterinin çıkarılmasına yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.

- İl'deki tüm okullara kültürel değerlerimizi tanıtan afiş, broşür ve CD dağıtılacaktır.
- İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliği yapılarak hazırlanacak program kapsamında okullarda İlin kültür varlıklarının tanıtımına yönelik gezilerin gerçekleşmesi sağlanacaktır.
- Kırsal kesimde yaşayan halkın sanatsal etkinliklerden faydalanmaları için kamu kurumları ve özel kuruluşlarca yapılan faaliyetlere destek verilecektir.
- İlimizdeki amatör tiyatro grupları oluşturularak, okullarda çocuk oyunlarına yönelik gösteriler yapmalarına her türlü destek sağlanacaktır.
- İlimizin tarihi ve doğal zenginliklerini tanıtan afiş, broşür, kitapçık (çeşitli dillerde) ile İngilizce ve Türkçe tanıtım CD'leri 2006 yılı sonuna kadar yaptırılıp dağıtılarak, tanıtım faaliyetleri artırılacak, bunun sürekliliği ve güncelliği sağlanacaktır.
- Milli Mark ilan edilen dünyaca ünlü Ağrı Dağı'nın doğa sporları ve inanç turizmine kazandırılması amacıyla yapılacak planlama ve yatırım çalışmalarına başlanılabilmesi için Ağrı Dağının Bakanlar Kurulunca Turizm Merkezi ilan edilmesine yönelik 2005 yılında başlanılan girişimlere 2006 yılında da daha etkin bir şekilde devam edilecektir.
- Önemli tarihi eserlerimiz arasına yer alan Karakale'nin aslına uygun olarak restore edilmesi sağlanacaktır.
- İlin kültürel varlıklarını, turizm potansiyelini, otel bilgilerini ve diğer turizm faaliyetlerini kapsayan, uluslar arası standartlarda "Iğdır-Web sayfası" 2006 yılı sonuna kadar hazırlanacaktır.
- Turizm sezonu süresince Iğdır'ın değişik noktalarında konser, tiyatro, halk dansları vb etkinliklerin gösterimi için özel ve resmi kuruluşların organizasyonlarına destek verilecektir.
- Turistlerin ihtiyaçlarını karşılayabilmek için satın alabilecekleri ürünlerin üretilmesi, çeşitlendirilmesi ve pazarlanması faaliyetlerine destek sağlanacaktır.
- Halı, kilim, dokuma ve tekstil ve hediyelik eşya gibi ürünlerin turizm sektörüne daha fazla yönelmesi için özel sektöre destek sağlanacaktır.
- Ağrı Dağına dağcılık sporu için gelenlerin kamp yapabilmelerine imkan sağlamak amacıyla muhtelif yerlere kamp sahaları yaptırılması için sektör yatırımları desteklenecektir.
- Ağrı Dağının inanç turizmine yönelik potansiyeli değerlendirilecektir.
- Tuzluca İlçesi ana yol güzergahı yakınında bulunan ve eşine ender rastlanılan tarihi Tuz Mağaralarının ve içinde bulunan gölcüğün, uygun ışıklandırma ile turistik ve doğa anısı olarak turistik ziyarete açılması ve tuz mağaralarının insan sağlığı üzerine etkisinin bilimsel incelemeleri yapılarak sağlık turizmi açısından araştırılması yapılacaktır.

- Yörede dağınık halde bulunan Tarihi Koçbaşı Mezar Taşlarının toplanarak uygun bir konumda oluşturulacak açık hava müzesi şeklinde, bilgi tabalesi ile tanıtılarak sergilenmesi sağlanacaktır.
- Iğdır Merkez Suveren Köyü üst kısmında Kayak Merkezi kurulmasına yönelik çalışmalara 2006 yılında başlanarak Stratejik Plan dönemine kadar tamamlanması için çaba gösterilecektir.
- Ağrı Dağı mevkiinde kayak turizmine elverişli olan yerlerin tespiti yapılarak 2006 yılında altyapı çalışmaları bitirildikten sonra, özel sektör bu alana yatırım için davet edilecektir.
- Dağcılık sporu ve daha birçok sportif imkanlara çok elverişli bir potansiyel oluşturan Ağrı Dağının düzenlenecek şenlikler ve sempozyumlarla etkin tanıtımı yapılacaktır.
- Ağrı Dağında turizm amaçlı sportif faaliyetlere öncelik verilecek, bu kapsamda kayak sporu, kamp turizmi, foto safari, doğa yürüyüşü ve dağcılık gibi alanların altyapı çalışmalarına 2006 yılında başlanarak plan dönemine kadar tamamlanması sağlanacaktır.
- İlimizde bulunan tarihsel mirasımızı temsil eden yapıların envanterlerinin çıkarılarak ilgili kurumlarla işbirliği içerisinde onarım ve tanıtımlarının yapılacaktır.

HALK EĞİTİMİ VE HALKIN BİLİNÇLENDİRİLMESİ

SEKTÖREL VİZYON :

➤ Bir yandan Iğdır halkının refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek, hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı seçkin bir ortağı yapmaktır.

SEKTÖREL MİSYON:

➤ Iğdır halkının; ilgi, yetenek ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır.

STRATEJİK AMAÇ:

➤ Halk eğitiminde toplumun tüm kesimlerini beceri, yaş, öğrenim düzeyi ve ihtiyaçlarına uygun biçimde eğitim, öğretim, rehberlik ve uygulama faaliyetleri yoluyla eğitmek ve bilinçlendirmektir.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Doğal afetlerden korunma konusunda eğitim programları düzenlenmesi,
- Yerel, görsel ve yazılı basında halkı bilinçlendirici haber ve programlara yer verilmesi,
- Çevrenin ve yeşil alanların korunması ve geliştirilmesine yönelik eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması,
- Her yıl kutlanan 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinliklerinin tüm haftayı kapsayacak şekilde yapılması,
- Köylerdeki yapıların ve tarımsal tesislerin yapı tekniğine uygun olarak yapılması için rehberlik eğitimi verilmesi,
- Kadın çiftçilerin eğitimi çalışmalarına ağırlık verilmesi,
- Arazi toplulaştırma projelerine ilişkin geniş katılımlı bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi,
- Aile planlaması, ilk yardım, ana-çocuk sağlığı, bulaşıcı hastalıklar, çevre sağlığı ve madde bağımlılığı konularında halk eğitimleri düzenlenmesi,
- Kırsal kesimde öncelikli olmak üzere, sağlık ocaklarında ayda bir halk eğitimi seminerleri düzenlenmesi,

- İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine sağlık konularında bilgilendirici çalışmaların yapılması,
- Bitkisel üretim ve hayvancılığın geliştirilmesi ve verimliliğın artırılması amacıyla günümüz teknik ve teknolojisine uygun modern tarım araç ve gereçlerinin yararları ve kullanımına yönelik çiftçilere eğitim verilmesi,
- Yeni geliştirilen tohumluk çeşitlerinin çiftçilere tanıtımı amacıyla yönelik ekim alanları belirlenerek buğday, arpa, pamuk, dane mısır, yağlık ayçiçeği konularında çalışmalar yapılması,
- Alternatif ürün kapsamında üretilen yeni ürünlerin düzenlenecek olan festivallerle çiftçilere tanıtılması,
- Enformasyon çalışmaları kapsamında Tarla Günleri ve TV Programları düzenleyip görsel ve basılı yayınlar (Afiş, Broşür, Çiftçi Mektubu vs.) hazırlayarak sürekli eğitim çalışmalarında bulunulması,
- Süt ve besi sığırcılığı, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, arıcılık, su ürünleri, organik tarım, bağcılık, seracılık ve tarımsal mekanizasyon konularında eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılması,
- Halk Eğitim Merkezlerinde gerçekleştirilen beceri edinme kurslarının çeşitlendirilmesi,
- Gezici kütüphane oluşturulması,
- Köylerde geleneksel el sanatlarının geliştirilmesine yönelik kurslar açılması,
- Tarımsal yayım ve çiftçi eğitimi ile gençler, kadınlar ve yetişkinler için özel eğitim programlarının geliştirilmesi.

FAALİYET VE PROJELER :

- Halk Eğitim Merkezlerinde gerçekleştirilen beceri edinme kurslarının sayısı artırılacak ve kurslar çeşitlendirilecektir.
- Köylerde geleneksel el sanatlarının geliştirilmesine yönelik kurslar açılacaktır.
- Iğdır Tarım Reformu Projesi kapsamında yürütölen toplulaştırma ve dağıtma çalışmalarından ilgili uygulama faaliyetleri hakkında yöre halkının bilgilendirilmesi sağlanacaktır.
- Iğdır-Aralık Rüzgar Erozyonu Önleme Projesi kapsamında, gerek yürütölen çalışmalar ve gerekse erozyonla mücadele konusunda yöre halkının bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.
- Özellikle Doğu Iğdır Ovasında yeni tarıma kazandırılacak sahalarda yaşayan çiftçilerin, sadece hayvancılıkla uğraştıkları için toprak işleme, ekim, dikim, sulama ve zirai mücadele gibi konularda bilgileri yetersiz olup, eğitimlerine 2006 yılından itibaren başlanarak sürekliliği sağlanacaktır.

- Tahliye ve drenaj kanalları üzerine kurulu bentlerin kaldırılması konusunda yöre çiftçisini bilgilendirmek amacıyla 2005 yılında başlanılan bilinçlendirme çalışmalarına 2006 yılında da devam edilecektir.
- Kamu kesimince yürütülen yatırım ve hizmetlerden bölge halkının bilgilendirilmesi sağlanacaktır.
- Özellikle doğal afetler konusunda Meslek Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları ve medyayla işbirliğine gidilecek, kurslar düzenlenecek, okul ve sağlık ocaklarında eğitim programları düzenlenecektir.
- Depreme dayanıklı yapılaşma ve deprem anındaki korunma yöntemleri ile ilgili olarak, her eğitim düzeyindeki vatandaşın anlayabileceği özellikte 2.000 adet broşür dağıtılacaktır.
- İlk ve ortaöğretim kurumlarında öğrencilere depremle yaşama bilincini aşılama amacıyla etkinlikler düzenlenecektir.
- Köylerdeki yapıların ve tarımsal tesislerin yapı tekniğine uygun olarak yapılması için rehberlik eğitimi verilecektir.
- Tüm köylerde, nakil ve arazi toplulaştırma projelerine ilişkin geniş katılımlı bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir.
- Aile planlaması, ilk yardım, ana-çocuk sağlığı, bulaşıcı hastalıklar, çevre sağlığı ve madde bağımlılığı konularında halk eğitimleri daha etkin hale getirilecektir.
- Kırsal kesimde öncelikli olmak üzere, sağlık ocaklarında ayda bir halk eğitimi seminerleri düzenlenecektir.
- Yeni geliştirilen tohumluk çeşitlerinin çiftçilere tanıtımı amacıyla yönelik ekim alanları belirlenerek buğday, arpa, pamuk, dane mısır, yağlık ayçiçeği konularında her yıl 25 adet demonstrasyon çalışması yapılacaktır.
- Günümüzün teknik ve teknolojilerini çiftçilere tanıtımını sağlamak için fuar organizasyon çalışmalarına öncülük edilecek ve çiftçilerin üretmiş oldukları yeni ürünler düzenlenecek olan festivallerle tanıtılacaktır.
- Enformasyon çalışmaları kapsamında Tarla Günleri ve TV Programları düzenleyip, görsel ve basılı yayınlar (Afiş, Broşür, Çiftçi Mektubu vs.) hazırlayarak sürekli eğitim çalışmalarında kullanılacaktır.
- Süt ve besi sığırcılığı, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, arıcılık, su ürünleri, organik tarım, bağcılık, seracılık ve tarımsal mekanizasyon konularında her yıl eğitim ve bilgilendirme çalışmalarında bulunulacak ve kurslar düzenlenecektir.
- Kadın Çiftçilerinin Eğitimi Projesi kapsamında, istekli ve ihtiyaç duyulan köylerde çiftçi kadınların; turşu, reçel, marmelat, peynir, yoğurt yapımı ve gıda muhafaza, meyvecilik, sebzecilik, ağaç budama ve bağcılık gibi konularda eğitimlerinin sağlanmasına yönelik çalışmalarda bulunulacaktır.

ÇEVRESEL GELİŞME, MEKANSAL GELİŞME VE FİZİKİ PLANLAMA

SEKTÖREL VİZYON :

➤Çevrenin korunduğu ve sürekli iyileştirildiği, her türlü çevre kirliliğinin önlenmesi için halk ile birlikte bilinçli davranışların geliştirildiği, kentsel ve kırsal alanda arazinin ve doğal kaynakların en uygun ve verimli şekilde kullanıldığı ve sürekli geliştirildiği yeşil ve bayındır bir İĞDIR.

SEKTÖREL MİSYON:

➤İğdir'ın havasının, suyunun, toprağının ve bitkisel kaynaklarının, halk ile işbirliği ve dayanışma içinde korunmasını ve kullanılmasını sağlamak, temiz ve sağlıklı alanlar oluşturmak, doğal ortam varlığını korumak ve geliştirmektir.

➤Hizmetlerin daha süratli, kaliteli ve ekonomik olarak yerine getirilebildiği, sürekli gelişen ve değişen bir yapı içerisinde kırsal ve kentsel alanda yaşayan insanlara ihtiyaçları olan her türlü hizmetin sunulduğu bayındır bir İğdir.

STRATEJİK AMAÇLAR:

➤Çevre ile ilgili veri ve bilgi iletişim sistemleri oluşturmak, çevrenin korunması ve iyileştirilmesine yönelik tedbirleri almak ve uygulamak suretiyle ilin çevre ve yaşam standartlarını yükseltmek.

➤İl genelinde mekânsal gelişmeyi yönlendirecek, yaşam kalitesini yükseltecek ve uygulanabilir üst ve alt ölçekli planların yapılması ve uygulanmasını sağlamak.

➤İlimizde meydana gelebilecek olası doğal afetlerin yol açacağı can ve mal kayıplarını en aza indirmek için afet bilinci, teknik bilgi, donanım ve koordinasyonun kent kültüründe altyapısını hazırlamak.

➤Altyapı eksikliklerini gidermek ve İğdir'ı çağdaş ve yaşanabilir bir hale getirmek ve sürekli iyileştirmektir.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Çevre koruma ve sağlıklı kentsel yapılanma konusunda gösterilen hassasiyetin, bu planların uygulanmasında da gösterilmesi,
- Çevreye ilişkin veri ve bilgi sistemi oluşturulması, çevre izleme ve ölçüm altyapısının geliştirilmesi, ilin çevre envanteri ve istatistik bilgilerinin hazırlanması,
- İçme ve kullanma sularının ve kalitesinin tespit edilmesi ve su kirliliğinin önlenmesi amacıyla, yeraltı ve yerüstü içme suyu kaynakları ile sulama suyu olarak kullanılacak akarsu ve göllerde gerekli ölçüm ve analizlerin yapılması,
- Katı Atık Depolama ve Bertaraf Tesislerinin yapımı çalışmalarına destek verilmesi,

- Toprağın korunması ve erozyonun önlenmesi amacıyla ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve rehabilitasyon çalışmaları yapılması ve ağaçlandırma çalışmaları yapılırken ekonomik gelir getirebilecek türlerin dikimine öncelik verilmesi, yerleşim birimlerinin ihtiyacı olan mesire alanı ve aktif yeşil alanların miktarının artırılması,
- Erozyona uğrayan alanlar ile ağaçlandırılacak alanlar arasında bir paralellik sağlanması,
- Kum ve taş ocaklarının yer seçimi ve işletilmesinde bilimsel ölçütlere göre hazırlanmış çevresel etki değerlendirme raporları esas alınarak, gerekli düzenlemelerin yapılması,
- Çevre sorunlarının çözümü ile doğrudan ve dolaylı ilgisi olan kurum ve kuruluşlar arasında özellikle belediyeler ve köy muhtarlıkları ile işbölümü ve işbirliği sağlanmasına yönelik mekanizmalar geliştirilmesi; çevre sorunlarının giderilmesinde Sivil Toplum Kurumlarının katılımı sağlanarak toplumsal uzlaşma ve katılıma önem verilmesi,
- Yapılaşmanın planlı olarak gerçekleştirilmesi,
- Nakil ve toplulaştırma yapılacak köylerimize arsa ve proje üretimi konusunda destek verilmesi,
- Kaçak yapıların tespit edilmesi, hazır tip projelere uygun yapılaşmaların teşvik edilerek, kaçak yapılaşmaların engellenmesi amacıyla gerekli yaptırımların uygulanması,
- Afet öncesinde, sırasında ve sonrasındaki tüm çalışmaları ve uygulamaları planlayan, uygulanabilir afet yönetim sistemi oluşturularak, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğinin koordine edileceği İl Afet Yönetim Merkezi kurulması,
- Kamu binalarının yeterli afet güvenliğine kavuşturulması için gerekli çalışmaların tamamlanması,
- İlgili meslek odaları ile görüşerek öncelikle inşaat ustalarına olmak üzere mesleki (proje okuma, kalıp, donatı vs.) kurslar açılması,
- Doğal afet riski taşıyan bölgelerin özelliklerine göre, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılması,
- Detaylı temel toprak etütlerinin ve arazi envanterinin yapılarak Entegre Arazi kullanım planlarının hazırlanması,
- Doğal çayır-mera alanlarının envanterlerinin güncellenmesi ve ıslah edilmesi,
- Çölleşme ve erozyona neden olan faktörlerin bölge ve havza ölçeğinde ortaya çıkarılması ve bunlara yönelik koruyucu tedbirlerin alınması,
- Hayvansal atıklar ile tarımsal atıkların enerji alanında modern biyo-kitle yöntemleriyle değerlendirilmesi,
- Tarımda risk yönetimi ve ürün sigorta sisteminin yaygınlaştırılması,

FAALİYET VE PROJELER :

- Aralık Rüzgar Erozyonu sahasının 4000 hektarlık sulanabilir kısmında 2006 yılı arazi ıslah çalışmaları için 100.000 adet fidan temin edilecek, ilkbahar ve güz döneminde dikimi gerçekleştirilecektir.

(**Strateji:** Fidanlar erozyonu önlemeye yönelik üç sıralı şeritler şeklinde dikilecek, gelecekte tarım yapılabilmesi için şeritler arasına 30-40 m aralıklar bırakılacaktır.)

- Eğlence ve dinlence yeşil alanları oluşturularak bunlara ilişkin altyapı ve ulaşım kolaylıkları sağlanacaktır.
- Sosyal kaynaşmanın sağlanacağı gezinti alanları ile mesire alanları oluşturulacak ve bu alanlara ilişkin altyapı çalışmaları 2008 yılına kadar tamamlanacaktır.
- Iğdır Merkezde yer alan Hakveyis Göleti Rekreasyon Projesinin hayata geçirilmesine yönelik yürütülen çalışmalara destek verilecektir.
- Ermenistan'da fay hattı üzerinde bulunan ve eski teknoloji ile çalışan Matzamor Nükleer Santrali, Iğdır ve çevresi için büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Nükleer santraller arasında kalite ve teknoloji sıralamasında en alt sırada yer alan ve bölgesel bir risk taşıyan santrali bölge ve insanlığın bir meselesi olarak ele alınması sağlanacaktır.
- Iğdır Belediyesi tarafından yapılması planlanan Katı atık düzenli depolama alanına İlçe Belediyeleri olan Karakoyunlu, Aralık ve Tuzluca Belediyeleri ile Melekli, Hoşhaber, Halfeli ve Taşburun Belde Belediyelerinin' de ortaklaşa kullanacakları 1 adet Katı Atık Düzenli Depolama alanı kurulması çalışmalarına destek verilecektir.
- Kars Sarıkamış İlçe Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı olup, faaliyette olmayan Iğdır Orman İşletme Şefliğine ait ve halen bir bekçi ile korunmaya çalışılan atıl durumdaki bina ve arazinin fidanlık yapılmak üzere İl Özel İdaresine tahsisine ilişkin 2005 yılında başlatılan girişimlere 2006 yılında da devam edilerek sonuçlandırılması sağlanacaktır.
- Iğdır Merkez ve Tuzluca İlçesinde yeni çevre yolu yapımına ilişkin etüt çalışmalarının 2006 yılında tamamlanarak, 2007 yılı yatırım programına teklif edilmesi için çaba gösterilecektir.
- İran-Erzurum-Ankara Doğalgaz Boru Hattından Stratejik Plan döneminde ilimize gaz verilmesi için çaba gösterilecektir.
- Erozyona uğrayan alanlar ile ağaçlandırılacak alanlar 2006 yılında tespit edilecektir.
- Yapılan etütler sonucu Tuzluca İlçesine bağlı köylerin büyük bir kısmında çok şiddetli yüzey erozyonu, bu köylerdeki sahaların münferit yerlerinde ise çizgi erozyonunun oluşmaya başladığı ve sel dereciklerinde de yamaç oyumlarının

oluştugu tespit edildiğinden dolayı Projesi tamamlanan sahalara uygun ağaç türlerinin dikilmesine 2006 yılından itibaren başlanacaktır.

- Erozyonun önlenmesi için gerekli teknik tedbirlerin (ıslah sekileri vb.) alınması yönünde proje çalışmasına 2006 yılında başlanacaktır.

* 2004 yılında yapımına başlanan Iğdır Yeşil Kuşak ağaçlandırma sahası projesi 2005 yılında onaylanmış olup bu alandaki ağaçlandırma çalışmalarına plan döneminde devam edilerek ağaçlandırılan alanların genişletilmesi sağlanacaktır.

(Strateji: Ağaçlandırma çalışmalarında, ekonomik gelir getirebilecek türlerin dikimine öncelik verilecektir.)

- Kum ve taş ocaklarının yer seçimi ve işletilmesinde bilimsel ölçütlere göre hazırlanmış çevresel etki değerlendirme raporları esas alınarak, gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

- Yeni kurulacak tesis ve işletmelerin çevreye olan etkilerinin değerlendirilmesine ilişkin çalışmalar sürekli yapılacaktır.

- Çevreye olumsuz etkisi olma ihtimali olan mevcut tesis ve işletmelerin denetimi etkin biçimde yapılacaktır.

- Çevre Düzeni Planına uygun olarak, öncelik sırasına göre her yıl 5 köyün imar planı hazırlanacaktır.

- Nakil ve toplulaştırma yapılacak köylerimize arsa ve proje üretimi konusunda destek verilecektir.

- Kavaktepe ve Ejder Kervansarayı Köykent Projesi hazırlıklarına 2006 yılında başlanılarak 2007 yılına kadar yerleşme planı ve 2010 yılına kadarda toplulaştırma çalışmaları tamamlanacaktır.

- Hazır tip projelerine uygun yapılaşmalar teşvik edilerek, kaçak yapılaşmaların engellenmesi amacıyla gerekli yaptırımlar uygulanacaktır.

- Tahliye ve drenaj kanalları üzerinde kurulu bulunan bentlerin 2006 yılı sonuna kadar kaldırılması sağlanacaktır.

DOĞAL AFETLER

- Afete maruz kalmış hak sahipleri için yapılacak konutların yer seçim çalışmaları tamamlanarak Bakanlık Onayı alındıktan sonra yatırım programına alınması için girişimde bulunulacaktır.

- Nakil ve toplulaştırmaları da kapsayacak uygulama imar planları hazırlanarak, yapılaşmanın planlı olarak gerçekleşmesi sağlanacaktır.

- İmar planı yapımı öncelik sırası belirlenirken, köylerin nakil-toplulaştırma talepleri ve gelişme eğilimleri ile Çevre Düzeni Planı dikkate alınacaktır.

- Iğdır İli genelinde afet riski taşıyan yerlerin ve afet türlerinin tespiti 2006 yılında yapılarak, doğal afet risk haritası oluşturulacaktır.

- Afetlere dayanaklı yapı tasarımı uzmanlık gerektirdiğinden, yetkin mühendislerin görev yapacağı Yapı Değerlendirme Merkezi oluşturulacak, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak inşaat sektöründe çalışan usta ve işçilerin eğitilmesi sağlanacaktır.
- İlgili meslek odaları ile görüşerek öncelikle inşaat ustalarına olmak üzere 6 aylık mesleki (proje okuma, kalıp, donatı vs.) kurslar açılacaktır.

KURUMSAL YENİDEN YAPILANMA VE KURUMSAL YAPININ GELİŞTİRİLMESİ

SEKTÖREL VİZYON :

► Çalışmasıyla değer yaratmayı ilke edinen, kurum kültürünü benimsemiş, kendi geleceğini İlin vizyonu ile bütünleştirmiş, sosyal sorumluluk, ekip çalışması, kalite ve insan odaklı hizmeti özümsemiş, sürekli gelişen, çalışanların performanslarını artırmayı, takım ruhunu oluşturmayı, çağdaş, profesyonel ve huzurlu bir iş ortamını ilke edinen bir kurumsal yapı oluşturmaktır.

SEKTÖREL MİSYON:

► Iğdır İl Özel İdaresi'ni, Mahalli İdare Reformu kapsamında yer alan mevzuata uygun biçimde yeniden yapılandırmak ve bu doğrultuda, İlin ihtiyaçlarının belirlenmesinde ve kaynak kullanımında diğer resmi ve özel kurumlarla işbirliği ve koordinasyon içerisinde, toplumun görüş ve katkılarına açık, katılımcı, saydam ve hesap verebilir bir anlayışla hizmet sunmayı özümsemiş, işlevsel, rasyonel ve çağdaş bir yönetsel yapı oluşturmaktır.

STRATEJİK AMAÇLAR:

► Personelin, norm kadro çalışmaları çerçevesinde performans, kariyer ve liyakatine göre istihdamı sağlanarak, özlük hakları iyileştirilmek suretiyle iş verimliliği ile çalışma ve yaşama standartlarını yükseltmektir.

KISA, ORTA VE UZUN VADELİ HEDEFLER :

- Iğdır İl Özel İdaresi çalışanlarına, öncelikle, oluşturulacak yeni kurumsal yapının etkinliğini ve yerinden yönetim anlayışının güçlendirilmesini sağlamaya yönelik hizmet içi eğitim verilmesi,
- İlgili tüm personele yasal mevzuat ve yeni düzenlemelerle ilgili hizmet içi eğitim verilmesi ve hizmet içi eğitimlerin, Kurum Stratejik Planı ile uyumlu ve yıllık hedeflere göre programlanması ve yürütülmesinin sağlanması,
- Yeni yapılanmayla birlikte faaliyetleri ve personel sayısı artan Iğdır İl Özel İdaresinde kurumsallaşmanın sağlanması amacıyla yeni bir kurum kültürü oluşturulması,
- Kurumun faaliyetlerini etkin ve daha hızlı bir şekilde yürütebilmek ve kurum içi iletişimi güçlendirmek amacıyla Iğdır İl Özel İdaresinin bilgisayar altyapısının güçlendirilmesi ve "intranet" ağı oluşturulması,
- İl'deki yerel hizmetlerin etkili ve verimli biçimde planlanması, uygulanması ve sunulmasında zorunlu olan kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonun katılımcılık, saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri göz önünde bulundurularak güçlendirilmesi,

- İlin gelişimi ile ilgili genel idare kuruluşları, mahalli idare kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ile koordinenin sağlanması için toplantılar tertiplenmesi, toplantılarda alınan kararlar ve sonuçların web sitesinde güncel olarak yer alması,
- Iğdır İl Özel İdaresinin faaliyetleriyle ilgili her yıl için hazırlanan faaliyet raporunun, web sitesinde yayımlanması ve basılı doküman halinde kamuoyunun bilgisine sunulması,
- Yapılan faaliyetler ve sunulan hizmetler hakkında İl'deki tüm kurum, kuruluşların ve kamuoyunun yeterince bilgilendirilmesini sağlayan ve onların ihtiyaçlarını ve eğilimlerini belirlemeye yarayan mekanizmalar oluşturulması,
- İl hizmetlerinin yürütülmesinde etkinliği sağlamak için ilin tüm envanter ve bilgilerinin toplanacağı ve bu verilerin analizinin yapılacağı bir birimin oluşturulması,
- İlin yerel özelliklerini de gözeten, personel planlamasının yapılması,
- Personelin verimliliğini artırmaya ve çalışma koşullarını iyileştirmeye yönelik mekânsal ve teknik donanımına sahip olmalarının sağlanması, (İş tanımları yapılarak, Özel İdare Personelinin bu tanımlanmış işin niteliğine göre istihdam edilmesine özen gösterilecektir.)
- Personelin performansını arttırmaya yönelik teşvik mekanizmalarının geliştirilmesinin sağlanması.

FAALİYET VE PROJELER :

- Stratejik Plan anlayışının yerleştirilmesi ve bu anlayışın Kurum çalışmalarının ayrılmaz bir parçası haline getirilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır.
- İlgili tüm personele 2006 yılı içerisinde yasal mevzuat ve yeni düzenlemelerle ilgili hizmet içi eğitim verilecektir.
- Hizmet içi eğitim, Kurum Stratejik Planı ile uyumlu ve yıllık hedeflere göre programlanıp yürütülecektir.
- Değişik birimlerden personelin katılımı ile seminer, atölye çalışması, beyin fırtınası gibi yöntemlerle kurumun amaçları, varsayımları, felsefeleri, değerleri ve ilkeleri ortaya konulup, kurum kültürü oluşturulacaktır. Kurumsal hizmet sunmada tüm bunlar dikkate alınacaktır.
- Kurumun faaliyetlerini etkin ve daha hızlı bir şekilde yürütebilmek ve kurum içi iletişimi güçlendirmek amacıyla Iğdır İl Özel İdaresi'nin bilgisayar altyapısı güçlendirilecek ve "intranet" ağı oluşturulacaktır.
- Kurum kültürüne ilişkin değerler Iğdır İl Özel İdaresinin web sitesinde, kamuoyunun görüş ve değerlendirmelerine açık olarak yer alacak, bu görüş ve değerlendirmeler ışığında gerekirse yenilenmesi amacıyla yeni çalışmalar yapılacaktır.

- Iğdır Belediyesi ile ortak çalışmaların yürütülebilmesi amacıyla bir "Ortak Çalışma, İzleme ve Değerlendirme Komitesi" oluşturulması için girişimlerde bulunularak, kentleşme ve kent hizmetlerinin sunumunda bütünlük sağlanacaktır. Bu komite, faaliyetlerine ilişkin yılda 1 kez rapor yayımlayarak kamuoyunun bilgisine sunacaktır.

- İlin gelişimi ile ilgili genel idare kuruluşları, mahalli idare kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları ile koordinenin sağlanması için yılda 4 kez toplantı yapılacak, toplantılarda alınan kararlar ve sonuçları web sitesinde güncel olarak yer alacaktır.

- Iğdır İl Özel İdaresi web sitesi 1 yıl içinde oluşturularak, tüm kentte yaşayanların güncel bilgilere ulaşması sağlanacaktır.

- Iğdır İl Özel İdaresi'nin faaliyetleriyle ilgili her yıl için hazırlanan faaliyet raporu, izleyen yılın ilk üç ayında, web sitesinde yayımlanarak ve basılı doküman halinde kamuoyunun bilgisine sunulacaktır.

- İl'e yönelik yapılan Bölgesel planlar ve Belediyelerin Stratejik Planları ile Kurumun Stratejik Planı arasında işbirliği ve bilgi alışverişi sağlanacaktır.

- Kurum faaliyetleri ve sunulan hizmetler hakkında İdeki tüm kurum, kuruluşların ve kamuoyunun yeterince bilgilendirilmesini sağlayan ve onların ihtiyaçlarını ve eğilimlerini belirlemeye yarayan mekanizmalar oluşturulacaktır.

- İl hizmetlerinin yürütülmesinde etkinliği sağlamak için ilin tüm envanter ve bilgilerinin toplanacağı ve bu verilerin analizinin yapılacağı bir merkez oluşturulacaktır.

- Elektronik ortamda ulaşılabilir Yerel Bilgi Bankası ve Dokümantasyon Merkezi oluşturulacaktır.

- Norm kadro esaslarına göre, İlin yerel özelliklerini de gözeterek, personel planlaması 2007 yılına kadar tamamlanacaktır.

- Personelin verimliliğini artırmaya ve çalışma koşullarını iyileştirmeye yönelik mekânsal ve teknik donanıma sahip olmaları sağlanacaktır.

(Strateji: İş tanımları yapılarak, Özel İdare Personelinin bu tanımlanmış işin niteliğine göre istihdam edilmesine özen gösterilecektir.)

- Personelin performansını arttırmaya yönelik teşvik mekanizmaları geliştirilecektir.

- Özel İdare personelinin her yıl % 10'una performansına göre ödül verilecektir.

- İnsan Kaynakları Yönetimi oluşturulması yönünde gerekli adımlar atılacaktır.

**İĞDIR'IN
SWOT ANALİZİ
(KUVVETLİ-ZAYIF YÖNLERİ
İLE
FIRSAT-TEHDİTLERİ)**

KUVVETLİ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Coğrafi Konum ▶ Doğal Kaynaklar ▶ Mikro-Klima İklim Yapısı ▶ Coğrafi Pazar Üstünlüğü ve Talep Varlığı Düzeyi ▶ Verimli Toprak Yapısı ▶ Sulama İmkanları ▶ Genç İşgücü Varlığı ▶ İşgücü Maliyetinin Düşüklüğü ▶ Ürün Çeşitliliği ▶ Ticaret Kültürü ▶ Turizm Varlıkları ▶ Tarım ve Hayvancılık Potansiyeli ▶ Tarıma Dayalı Sanayi Hammaddesi Varlığı ▶ İlin İhtiyaç ve Sorunlarının Bilinmesi ▶ Alan Bilgisi Düzeyi ▶ TİGEM'e Bağlı Kazım Karabekir Tarım İşletmesinin Varlığı ▶ Haberleşme Alt Yapısı ▶ Arazi Islah ve Sulama Projelerinin Tamamlanma Olasılığı ▶ Devlet-Vatandaş İşbirliği Düzeyi ▶ Koordinasyon Sağlama Becerisi (Hedef Kitle ile Yakın İrtibat) ▶ Küreselleşmenin Yaratacağı Fırsatlar ▶ Teşvik Uygulamaları ▶ Kalkınmada Öncelik Yöre Kapsamında Olması 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nitelikli İşgücü Varlığı ▶ Havaalanı ve Demiryolu Bulunmaması ▶ Sanayi Alt Yapısı Yetersizliği ▶ Yatırım Potansiyelini Değerlendirme Gücü/ Girişimcilik Düzeyi ▶ Sınır Ötesi İşbirliği Düzeyi ▶ Teşviklerden Yararlanma Düzeyi ▶ İş Makineleri ve Makine Servis Düzeyi ▶ Destek Hizmetleri Varlığı ▶ Araştırma Kurumları Sayısının Yetersizliği ▶ Bilim, Teknoloji ve Yenilik Alt Yapısı Yetersizliği ▶ Gelir Düzeyi Düşüklüğü ▶ Plan ve Programa Dayalı İş Yapma Kültürü ▶ Kamu Yatırımlarının Tamamlanma Süresi ▶ Yeraltı Zenginlikleri ▶ Hayırsever Vatandaşların Katkıları ▶ Deneyimli Personel ▶ Yatırım Tercihlerinin Yerinde Kullanılmaması ▶ Dağınık ve İmarsız Yerleşim ▶ Kanalizasyon, Evsel ve Çevresel Atıklar ▶ Tanıtım Eksikliği ▶ Kentsel ve Kırsal Yolların Kalitesizliği ▶ Tarımsal Sanayide Yetersizlik ▶ İçme ve Kullanma Suyuna Erişimde Yetersizlik ▶ Üniversitenin Bulunmaması ▶ Organize Sanayinin Tamamlanmaması

FIRSATLAR

- ▶ Üretim Düzeyinde Artış
- ▶ Ürün Çeşitliliğinde Artış
- ▶ İş Beceri ve Kültüründe Gelişme
- ▶ Organize Sanayi Bölgesi Kuruluş Çalışmaları
- ▶ Eğitim İmkanlarında Artış
- ▶ Avrupa Birliği ve Dünya Bankasınca Sağlanan Hibe Yardımlar ve Gelişme Programları
- ▶ Turizmin Çeşitlendirilmesine Uygun İmkanlar
- ▶ Ağrı Dağı'nın Varlığı
- ▶ Verimli Tarım Arazileri Varlığı
- ▶ Gelişmeye Uygun Coğrafyasının Olması
- ▶ Doğalgaz Projesinin Gerçekleşmesi
- ▶ Yeni Yasa Kapsamında Hizmet Akımlarının Kolaylaşması
- ▶ Toprak İslah Çalışmalarının Tamamlanmasıyla Birlikte Tarımsal Alan Varlığındaki Artış
- ▶ Sulama İmkan ve Oranlarının Artması
- ▶ Hinterlandın Komşu İllerin Bazı İlçelerine Doğru Genişlemesi
- ▶ Hayvancılıkta Yem Bitkisi Temini
- ▶ Organik Tarım Ürünü Talebinin Yüksek Olması
- ▶ İhracat Yapma Tecrübesi/Birikimi
- ▶ Avrupa Birliği'ne Giriş Süreci
- ▶ Teşvik Uygulamaları
- ▶ Kalkınmada Öncelikli Yöre Kapsamında Bulunması

TEHDİTLER

- ▶ İl Dışına Verilen Göç ve Beyin Göçü
- ▶ Kırsal Alandan Şehir Merkezine Yönelik Göçün Oluşturduğu Sorunlar
- ▶ Bilim ve Teknolojik Gelişmelere Ayak Uyduramama
- ▶ Sınır Kapılarının Açılmasının Önündeki Engeller
- ▶ Ermenistan Matzamor Nükleer Santralının Oluşturduğu Tehlike
- ▶ Okuma-Yazma Oranının Düşüklüğü
- ▶ İlin İkinci Derecede Deprem Kuşağında Olması
- ▶ Kaçak Yapılaşma (Çarpık Şehirleşme)- Dağınık Yerleşim Alanları
- ▶ Çevre Kirliliği
- ▶ Verimli Tarım Arazilerinin Yerleşime Açılması
- ▶ Projelerin Onaylanmasında Merkez Kaynaklı Aksamalar
- ▶ Tahliye ve Drenaj Kanallarındaki Atık Sulardan Arazilerin Sulanması
- ▶ Doğal Afetler
- ▶ Tarım Arazilerinin Parçalı ve Küçük Olması
- ▶ Örgütlenme Sorunları
- ▶ Gelir Seviyesinin Düşüklüğü
- ▶ Arazi Topplulaştırma, İslah ve Tarımsal Sulama Projelerinin Yavaş İlerlemesi
- ▶ Sınır Anlaşmazlıkları
- ▶ Mera İhtilafları
- ▶ Gelir Dağılımı Eşitsizliği
- ▶ Teşvik Yasasındaki Olumsuzluklar
- ▶ İl İçinde Dağılmış Kopuk İdari Birimler (Fiziki Uzaklık)
- ▶ Kamu Yatırımlarının Yetersizliği
- ▶ Kamu Yatırımlarına Tahsis Edilen Ödeneklerin Yetersizliği ve Zamanında Alınmaması
- ▶ İhale Süresinin Uzun Olması Nedeniyle Mal ve Hizmet Alımının Gecikmesi
- ▶ Plansız, Programsız, Fizibilitesiz Yatırımlar
- ▶ El Sanatlarında Çalışan ve Yetişenlerin Azalması
- ▶ Erozyon (Tarım Topraklarında)
- ▶ Standardı Düşük Köy Yolları
- ▶ İdari ve Teknik Personel Yetersizliği
- ▶ Organize Sanayi Bölgesinin Bulunmaması Nedeniyle Tarım Alanlarında ve Yol Güzergahlarında Oluşan Sanayileşme
- ▶ Girdi Maliyetlerinin Yüksek Oluşu
- ▶ Sanayinin Gelişmemiş Olması
- ▶ Yeraltı Kaynakları Yönünden Zengin Olmaması

IĞDIR İLİNDE GELİŞME FAKTÖRLERİ

A.FİZİKİ FAKTÖRLER	DURUM
1.Doğal Kaynaklar	Yeterli
2.İş-Üretim İklimi	Yeterli
3.Destek Sanayi	Yetersiz
4.İç ve Dış Talep Varlığı	Yeterli

B.İNSANGÜCÜ FAKTÖRLERİ	DURUM
5.Nitelikli+Niteliksiz İşgücü	Yeterli
6.Müteşebbis	Yetersiz
7.Kurumsal Altyapı	Kısmen Yeterli
8.Beşeri Sermaye	Kısmen Yeterli

IĞDIR'DA YAPISAL DEĞİŞİM NASIL SAĞLANACAK?

Iğdır'da 2001 yılı itibariyle 855 \$ olan kişi başına gelirin Stratejik Plan döneminde 2.000 \$'a çıkması için;

- Sınır ötesi ülkelere (Türk Cumhuriyetleri dahil) genel açılımın sağlanması, (Coğrafi pazarın genişlemesi)
- Ünlendi Barajı Projesinin tamamlanması,
- Kars-Iğdır-Aralık-Nahçıvan demiryolu bağlantısının yapılması,
- Organize Sanayi Bölgesi Projesinin tamamlanması,
- İran-Erzurum Doğalgaz Boru Hattından doğalgaz verilmesi,
- Iğdır Havalanı Projesinin tamamlanması,
- Aralık Rüzgar Erozyonu Projesinin tamamlanması,
- İran sınırında Borualan Sınır Ticaret Merkezinin açılması,
- Iğdır Tarım Reformu Projesinin Tamamlanması,

İĞDIR İLİNDE SEKTÖREL GELİŞME

a) **Tarım ve Hayvancılık**

- Arıcılık
- Damızlık Süt İnekçiliği
- Et Besiciliği
- Et ve Yumurta Tavukçuluğu
- Kaba Yem Üretimi
- Organik Tarım Ürünleri
- Seracılık
- Su Ürünleri Üretimi
- Tohum Üretimi
- Meyve Fidanı Üretimi

b) **İmalat Sanayi**

- Salça ve Konserve Üretimi
- Meyve Suyu ve Komposto Üretim Tesisi
- Meyve ve Sebze Kurutma Tesisi
- Salça Üretimi Tesisi
- Turşu, Reçel ve Marmelat Tesisi
- Patates Cipsi, Patates Nişastası ve Mısır Çerezi Üretim Tesisi
- Bisküvi ve Gofret Üretimi Tesisi Sanayi
- Paketleme Tesisleri
- Pastorize Süt ve Süt mamülleri Üretimi Tesisi
- Helva, Lokum, Reçel Üretim Tesisi
- Bitkisel ve Hayvansal Yağlar İmalı
- Öğütülmüş Tahıl Ürünleri İmalı
- Et ve Et Mamülleri Üretimi Tesisi
- Yem Üretim Tesisi Sanayi
- Kompost Gübre Üretim Tesisi Sanayi
- Zirai Aletler Üretimi Tesisi Sanayi
- Deri İşleme ve Suni Deri Terlik
- Plastik ve Cam Serada Bitkisel Üretim
- Trikotaj ve Konfeksiyon Tesisi
- Yün İplik Üretim Tesisi
- Örme Giyim
- Çorap Üretimi
- El Halıcılığı ve Battaniye Üretim Tesisi
- Naylon Torba ve Plastik Poşet Üretimi Tesisi
- Soğuk Hava Deposu

ÖNCELİKLİ İLK 3 SEKTÖR

- 1. Tarıma Dayalı Sanayi ve Ticaret,**
- 2. Turizm Amaçlı Yatırımlar,**
- 3. Tekstil.**

**İĞDIR İLİ'NDE
AMAÇ-ARAÇ MATRİSİ MODELİNİN UYARLANMASI**

Hedef	Bölgeye Genel Ticaret İvmesinin Kazandırılması.
Araçlar	
İnsan Gücü	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beceri kazandırma kursları açılması, ➤ Sosyal cazibe imkanlarının oluşturulması.
Finansman ve Sermaye	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sermaye ithali için etkili tanıtım ve lobicilik yapılması, ➤ Her türlü teşviklerden yararlanılması.
Altyapı	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sınır ötesi ülkelere (Türk Cumhuriyetleri dahil) genel açılımın sağlanması, (Coğrafi pazarın genişlemesi) ➤ Ünlendi Barajı Projesinin tamamlanması, ➤ Kars-İğdir-Aralık-Nahçıvan demiryolu bağlantısının yapılması, ➤ Organize Sanayi Bölgesi Projesinin tamamlanması, ➤ İran-Erzurum Doğalgaz Boru Hattından doğalgaz verilmesi, ➤ İğdir Hava Alanı Projesinin tamamlanması, ➤ İran sınırında Borualan Sınır Ticaret Merkezinin açılması, ➤ İğdir Tarım Reformu Projesinin Tamamlanması.
Ürün	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Komşu ülkelerin pazarına uygun mal çeşitlenmesi ve üretim yapısı sağlanması, ➤ Ülkemizin ihtiyaç duyduğu ürünlerin üretimine yönelik bir strateji benimsenmesi.
Ulaştırma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kars-İğdir-Aralık-Nahçıvan demiryolu bağlantısının yapılması, ➤ İğdir Hava Alanı Projesinin tamamlanması.